

DRAUGAS

PERIODICALS
May 22, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, GEGUŽĖS - MAY 22, 1999

*****MIXED ADC 606
S199 P8 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/21/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 100
Kaina 75 c.

Sausio 13-sios byloje vėl paskelbta pertrauka

Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) — Vilniaus apygardos teismas, daugumai 1991 metų sausio 13-sios teismųjų pasakius paskutinį žodį, penktadienį paskelbė pusantr mėnesio pertrauką byloje. Teisėjų kolegija ketina ruošti paskelbti nuosprendį.

Byloje dėl sąmoklo siekiant užgrobti valdžią 1991 metų sausį ir tyčinių nužudymo organizavimo paskutinį žodį jau pasakė keturi iš šešių teisiamųjų — Mykolas Burokevičius, Juozas Kuolelis, Stanislovas Mickevičius ir Leonas Bartasevičius. Nuo liepos 12 d. teisė tarti paskutinį žodį bus suteikta Juozui Jermalačiui ir Jaroslaviui Prokopovičiui.

Keturi jau kalbėję teisiamieji neigė savo kaltę dėl dalyvavimo sąmoksle užgrobti valdžią ir žudynių organizavime.

M. Burokevičius, kaip ir per teisminį tardymą, tvirtino, kad bylą Generalinė prokuratura suklustoję, o jo vadovaujama Lietuvos komunistų partija su žmonių žudynėmis niekaip nesusijusi. Kiti kalbėję teisiamieji atvirai reišė nepasitenkinimą teismo darbu, visuomenės ir žiniasklaidos pozicijų ir jį. Jie teismo procesą laiko sąsūdorojimu su jais. J. Kuolelis teigė, kad teismo procesas atėmė penktadalį jo sąmoningo gyvenimo metų. Pasak jo, Niurnberge žmonės buvo teisiami už nusikaltimus, o ne už įsitikinimus. S. Mickevičius teigė, jog teisme

buvo pažeistos žmogaus teisės. Jis, kaip dauguma teisiamųjų, atvirai ir drąsiai kalbėjo apie savo politinius įsitikinimus. „Atsisakęs savo įsitikinimų, žmogus gusioja būti žmogumi“, paskutiniame žodyje sakė S. Mickevičius.

L. Bartasevičius teismui pripažino, kad 1990 metais buvo radijo „Tarybų Lietuva“ administratoriumi, o 1991 metais dirbo LKP CK leidinyje „Užgrobtose Spaudos rūmose“. Jis sakė, kad ten dirbdamas, nesiekė sutrikyti padėties valstybėje, įvykdyti valstybės perversmą, o dirbo kaip samdomas asmuo už atlyginimą. Trūkiojančiu nuo susijaudinimo balsu teisiamasis skundėsi, kad jis tautai parodytas kaip didžiausias nusikaltėlis ir priešas. Teisiamasis atsisakė teisėjų, kad proceso metu jam tekę gydytis ligoninėje ir sutrikyti teismo posėdžių.

Tris savaites trukusiame paskutiniame žodyje būta ir teisiamųjų ašarų, ir... eilėraščių. Valstybės kaltintojai pernai lapkričio pabaigoje teismui pasiūlė griežtoms bausmėms nubausiti 1991 metų sausio 13-sios sąmokslininkus. M. Burokevičius pasiūlyta įkaltinti 15 metų ir atimti visą jo turtą. Buvęs LKP ideologas J. Jermalačiui prokurorai siūlo įkaltinti 12 metų ir atimti visą jo turtą, kitus keturis teisiamuosius — nuo 7 iki 4 metų kalėjimo.

„Mažeikių naftos“ gamykla bus sustabdyta

Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) — Dėl žaliavos trūkumo penktadienį pradėta stabdyti vienintelė Baltijos valstybės Mažeikių naftos perdirbimo gamykla.

„Mažeikių naftos“ generalinis direktorius Gediminas Kiesus šią savaitę Maskvoje nesėkmingai derėjosi su Rusijos naftos bendrovėmis. Dienraščiai „Lietuvos rytas“ jis sakė, kad naftos tiekimo sustabdymas yra atviras Rusijos spaudimas Lietuvai už jos priimtą politinį sprendimą visą naftos ūkį perduoti valdyti JAV bendrovei „Williams International“.

Pasak G. Kiesaus, Rusijos naftos tiekimo valdancio susitarimo „LUKOIL“ vadovai net nerado laiko su juo susitikti. Be „LUKOIL“ pritarimo lerybos su kitais Rusijos naf-

tos tiekėjais yra beprasmiš. G. Kiesus negalėjo pasakyti, kada galima tikėtis, kad nafta bus vėl tiekiamas. Naftos specialistai, įsitikinę, kad vartotojams gamyklos sustabdymas neturės jokios įtakos, nes benzino galima įsivežti iš užsienio. Tačiau Lietuvos ekonomikai tai turės didžiulės įtakos — gamykla ir valstybės biudžetą per metus sumoka apie 1,5 mlrd. litų mokesčių.

Lietuvos žinybos įpareigotos išsiaiškinti, kodėl nutrūko naftos tiekimas Mažeikių naftos perdirbimo gamyklai. Įpareigojimai duoti po pasitarimo, kuris penktadienį įvyko laikinosios premjerės Irenos Degutienės sumanymu. Jame dalyvavo laikinieji užsienio reikalų ir ūkio ministrai, kiti pareigūnai.

Ūkio ministerija iš Rusijos naftos transportavimo įmonės „Transneft“ paprašys oficialaus paaiškinimo, kodėl nutrūko naftos tiekimas. Lietuvos ambasadorius Rusijoje Romualdas Kozyrovičius įpareigotas kreiptis į Rusijos kuro ir energetikos ministeriją dėl Rusijos vyriausybės atstovų pasiaiškinimo.

Rusų papiktino Vilniaus pranešimai

Penktadienį išplatintame Rusijos ambasados Lietuvoje pranešime spaudai nepagrįstais vadinami pranešimai apie tai, kad Rusijos vyriausybės struktūros yra susijusios su naftos tiekimo nutraukimu.

Ketvirtadienį Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė, kad Lietuvos vyriausybė turėtų reikalauti iš Rusijos paaiškinimų ir nuostolių



Gegužės 21 dieną Kauno valstybiniame muzikiniame teatre iškilmingo minėjimo metu Lietuvos Seimo pirmininkas, Kauno miesto garbės pilietis Vytautas Landsbergis laikinosios sostinės merui Henriui Tamuliuvičiui įteikė miesto vėliavą. Kaune ir jo apylinkėse prasidėjo renginiai, skirti Kauno dienai paminėti.

Nuotr.: Patrankos šovis Vytauto Didžiojo karo muziejaus sode lyje paskelbė gegužės 21-osios vidurdienį. (Elta)

Bažnyčia nori būti išgirsta ir įvertinta

Kaunas, gegužės 21 d. (Elta) — „Bažnyčia negali noret, kad pasaulinė žiniasklaida ją visur girtų, tačiau ji nori būti išgirsta bei teisingai įvertinta“, sakė Jo Eminencija arkivyskupas Sigitas Tamkevičius penktadienį susitikime su žiniasklaidos atstovais.

Kauno arkivyskupijos kurijoje, kur buvo minima 33-oji pasaulinė visuomenės bendravimo priemonių diena. Arkivyskupas S. Tamkevičius susirinkusius prie apakrtojo stalo pokalbiui žurnalistus supažindino su šiais dienai skirtu popiežiaus Jono Pauliaus II laišku, kurio tema — „Žiniasklaida: draugiškas palaidovas ieškantiems Tėvo“. Savo mintimis apie žiniasklaidos ir Bažnyčios santarvumą žmogui dalijosi Vilniaus religijos studijų centro direktorė daktarė Irena Vaišvilaitė.

Arkivyskupas S. Tamkevičius žurnalistams linkėjo nesuabsoliutinti vieno kunigo pareiškimo ir netraktuoti jo nuomonės kaip visos Bažnyčios pozicijos vienu ar kitu klausimu. „Bendras mūsų dialogas Lietuvai yra labai reikalingas“, sakė Jo Eminencija.

Pasak M. Litwinowicz, „vienas geriausių išspūdžių yra tai, kad daug investuota gerinant kareivių gyvenimo sąlygas ir mokymo priemones“. „Gynibai skiriamos išlaidos labai svarbios, nes niekas negauna veltui. Manau, kad vyriausybė labai išmintingai panaudoja lėšas“, sakė JAV karininkas.

Paskirta Lietuvos kultūros atašė Amerikai

Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) — Kultūros ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vadovė Vida Pabarškaitė paskirta Lietuvos kultūros atašė Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Lietuvos generaliniame konsulate New York'e dirbsianti diplomatė paskirta trejų metų kadencijai nuo liepos 1 d.

Dvejus pastaruosius metus Kultūros ministerijoje dirban- kompensavimo dėl sutarčių laužymo.

Rusijos ambasada primena, kad Rusija ir Lietuva nėra sudariusios jokių vyriausybinių ar tarpžinybinių sutarčių dėl naftos tiekimo. Ambasada reikalauja pasipiktinimą dėl „aiškaus šios grynai ūkinės problemos politizavimo“ ir primena, kad naftos tiekimas į Lietuvą reguliuojamas tik ūkinių bendradarbių dvišalių komercinių susitarimų.

Susitikimo metu buvo

įteiktos fondo „Bažnyčios kronika“ įsteigtos premijos labiausiai pasižymėjusiems žurnalistams, rašančiams bažnytinę tematiką.

Užsienio karininkai nustebinti Lietuvos kariuomenės pasiekimais

Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) — Užsienio valstybių karo atašė sako patyrę idomių išspūdžių šią savaitę surengtą, kur buvo minima 33-oji pasaulinė ginkluotųjų pajėgų dalinys.

Pasak dvejus metus Lietuvoje dirbančio JAV karo atašė majoro Michael Litwinowicz, jis pastebėjo „nuolat gerėjančias sąlygas kariniuose daliniuose ir jų bendrą pasirengimą“. „Lietuvos vyriausybė ir Krašto apsaugos ministerija turi apmąstytą ir gerą planą plėtoti ginkluotąsias pajėgas ir ji įgyvendina“, sakė JAV karo atašė.

Pasak M. Litwinowicz, „vienas geriausių išspūdžių yra tai, kad daug investuota gerinant kareivių gyvenimo sąlygas ir mokymo priemones“. „Gynibai skiriamos išlaidos labai svarbios, nes niekas negauna veltui. Manau, kad vyriausybė labai išmintingai panaudoja lėšas“, sakė JAV karininkas.

Panašiai išvykos išspūdžius apibendrino ir Baltarusijos gynybos atašė Aleksandr Bužan, kuris panašioje apžiūroje dalyvavo ir pernai rudenį. Pasak jo, „iš principo matyti, kad Lietuvoje ginkluotosios pajėgos vystosi, rezultatas akivaizdus net ir per pusmetį“. A. Bužan ypač gerą išspūdį paliko neseniai įsteigtas Mokomasis pulkas Rukloje. Baltarusijos atašė gyrė naujas kareivines, „gerą rūpestingą vadą“.

* Po kelerių metų nuomukio kaimo turizmas Lietuvoje vėl atsigauna ir tampa populiaria laisvalaikio forma. „Aplankę daugelį užsienio šalių, lietuviai vėl pasirenka ramesnį ir finansiškai prieinamesnį poilsį vaizdingose Lietuvos vietovėse bei pažintines keliones po istorines ir kultūrinės vietas, gamtos draus- tinius“, sakė Lietuvos turizmo asociacijos prezidentas Jonas Ignatonis. Jo teigimu, populiariausios yra 1-2 dienų šeimyninės, moksleivių, verslo organizacijų keliones, kuriose, be gamtos, kultūros ir kitų įžymybių, poilsiautojams siūloma įvairių pramogų — vandens sporto, žvejybos, jodinėjimo žirgais, pasivažinėjimo dviračiais ir kitų. Lietuvoje yra apie 100 kaimo sodų, kurios gali priimti ir užsienio turistus.

* Šeštadalis Lietuvos ūkyje dirbančių žmonių pernai rudenį gavo minimalią mėnesio algą — 430 litų arba dar mažiau. Pernai minimalią mėnesio algą ar mažiau gavo ketvirtadalis privačių įmonių ir įstaigų bei 8,3 proc. valstybinių įmonių darbuotojų. (Elta)

Ignalinos elektrinės sustabdymas — puiki proga ją uždaryti

Amsterdamas-Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) — Įtakinga tarptautinė aplinkosaugos organizacija „Greenpeace“ paragino Europos Sąjungą „pasinaudoti istorine galimybe“, kurią suteikia Ignalinos atominės elektrinės pirmojo reaktoriaus sustabdymas, ir siekti, kad jėgainė būtų visiškai sustabdyta.

„Tas sustabdymas turėtų būti galutinis“, pareiškė „Greenpeace“ aktyvistas Ben Pearson. „Ignalinos reaktoriai yra vieni pavojingiausių pasaulyje. Europos Sąjunga turi pasinaudoti istorine galimybe siekti, kad reaktoriai nebūtų daugiau įjungti ir Lietuva taptų nebranduoline valstybe“, teigiama „Greenpeace“ pareiškime, kurį penktadienį išplatino pagrindinė organizacijos būstinė Amsterdamas.

Ignalinos AE pirmasis blokas penktadienio vakarą stabdomas maždaug mėnesiui, kol bus paruoštas leidimas toliau jį naudoti. Antrasis jėgainės reaktoriaus neveikia nuo kovo pabaigos, kai buvo pradėtas jo planinis trijų mėnesių remontas.

Be to, „Greenpeace“ ragina Europos Sąjungą IAE uždarymą paskelbti būtina sąlyga Lietuvos priėmimui į šį bloką. „Grudį Europos Ministrų Taryba susirinks Helsinkyje svarstyti, ar pradėti derybas su Lietuva. Turėtų būti aiš-

kiai pasakyta, kad kol Ignalinos AE nėra visiškai uždaryta, atsakymas bus neigiamas“, pabrėžia B. Pearson.

„Greenpeace“, kurios veikla apima visą pasaulį, yra didžiausia ir įtakingiausia visuomeninė aplinkosaugos organizacija. Jos griežti veiksmai prieš aplinkos teršimą Vakarų Europoje ne kartą baigėsi konfliktais su teisės saugais. „Greenpeace“ vertinimu, dabartinis IAE sustabdymas „paneigia mitą“, kad Ignalinos AE būtina Lietuvai. „Ar švietos užgeso? Ar žmonės šla? Ar pramonė sustojo? Ne, nes Lietuva turi pakankamai alternatyvių elektros šaltinių. Visiškas Ignalinos AE uždarymas yra įmanomas“, „Greenpeace“ organizacijos pareiškime cituojamas B. Pearson, kuris apibūdinamas kaip „antibranduolinis aktyvistas“.

Bendrovė „Lietuvos energija“ užtikrina, kad visiškai sustabdytus Ignalinos AE, vartotojai dėl to nepajus elektros energijos trūkumo ir nebus didinama energijos kaina. Kol neveiks Ignalinos AE, maždaug 37 paras elektros energija bus tiekiamas iš kitų elektrinių — šiluminė Elektrėnų, Vilniaus, Mažeikių, Kauno hidroelektrinės. Šiluminė energija, kuri kompensuos išjungtą IAE, yra brangesnė ir jos gamyba labiau teršia aplinką.

Elektrinėje rasta granata — tikra, bet nepavojinga

Vilnius-Visaginas, gegužės 21 d. (BNS) — Granatos rasta Ignalinos atominėje elektrinėje (IAE), yra tikra, bet nepavojinga, nustatė VRM Policijos departamentu kriminalistinių ekspertizų tarnybos atliktas tyrimas. Jo išvadose sakoma, kad radinyje yra sovietų gamybos gynybinės granatos „F-1“ korpusas. Jame yra apie 60 gramų sprogstamosios medžiagos, bet ji nepavojinga, nes yra užlieta bitumu, be to, granata yra be sprogdiklio.

Remdamasi tyrimo išvadomis, Visagino policija penktadienį išklė bylą pagal Baudžiamojo kodekso 234 straipsnį, numatantį atsakomybę už neteisėtą sprogstamųjų medžiagų laikymą.

Aprūdijusią granatą dalį trečiadienį rado valytoja IAE pirmojo bloko turbinų padalinio vyrų tualetu klozete.

Visagino miesto apylinkės prokuratūros vyriausiasis prokuroras Genadijus Jefimovas sakė, kad granata be sprogdiklio ir dar izoliuotu sprogdikliu tērta „imitacija“, tinkanti tik tyrimams.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūrą steigė Ūkio ministerija vyriausybės pavedimu, numatyta Seime priimame Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatyme. Pagrindinis Agentūros veiklos tikslas — sutvarkyti ir palaidoti visas jai perduotas radioaktyvias atliekas, užtikrinant branduolinių ir radiacinę saugą. Agentūra naudos jai priskirtas saugyklas ir kapynynus. Priimtas įstatymas nustato teisinius radioaktyviųjų atliekų tvarkymo pagrindus, apibrėžia jų tvarkymo principus.

ti nebent pagąsdinimui arba kaip mokymo priemonė. Prokuroras linkęs manyti, kad granatos korpusas buvo įmestas į klozetą, norint juo atsikratyti, ir nemanoma, kad tame būta piktos valios.

Panašios nuomonės laikosi ir Ignalinos AE direktorius Viktoras Ševaldinus, pareiškęs, kad „teroristinio akto požymių nėra“. V. Ševaldinus neatmetė galimybės, kad mokomųjų granatų galėjo turėti sovietų kariai, iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo saugoję IAE.

* Generalinė prokuratūra neturi duomenų apie tariamus „energetikos skandalų“ kaltininkus. Generalinis prokuroras Kazys Pedynčias informavo vyriausybę, kad Generalinė prokuratūra kartu su kitomis žinybomis nagrinėja, ar Lietuvos valstybinių institucijų pareigūnai arba kiti piliečiai nebendė pasipelninti, žadėdami valstybės, prezidento ar kitų valstybės institucijų atsakingų pareigūnų tariamą paramą susivienijimui „Power Bridge Group“. Prokuratūra nepavyko gauti oficialių Lino J. Kojelio, atsiskaičiusio tai padaryti, ar kitų asmenų paaiškinimų, negauta informacijos ir iš „Interpolo“ Lietuvos skryčiaus pagal Policijos departamento užklausimą. (BNS)

KALENDORIUS

Gegužės 22 d.: Aldona, Eimantas, Elena, Julija, Rita.

Gegužės 23 d.: Sekminės. Andriejus, Dežiderijus, Ivona, Gertaudas, Merkurius, Tautvydas.

Gegužės 24 d.: Gerardas, Gina, Joana, Vilmantas, Vincentas, Zuza-na.



IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Laima Šalčiuvienė
411 East Lynnwood Ave.
Arlington Heights, IL 60004

ATEITININKŲ AKADEMINIS SAVAITGALIS

Kovo 6-7 dienomis Vilniuje, Jėzuitų gimnazijoje, buvo surengtas Vilniaus krašto ateitininkų akademinių savaitgalių skirtas ateitininkijos atkūrimo Lietuvoje dešimtmečiui. Ši sukaktis bus deramai paminėta liepos pabaigoje vyksiančioje konferencijoje Kaune. Siekiant jai tinkamai pasiruošti, buvo išklaustyti sendraugių idėjos. Viktoras Aleksa priminė ilgamečio ateitininkijos vado prof. Prano Dovydaičio, nukankinto Gulaguose, du pagedavimus: parvežti jo sėrmę į Lietuvą ir teviškėje pastatyti kryžį, atsukskų į Rytus. Buvo nutarta aplankyti prof. Prano Dovydaičio tėviškę. Kadangi sovietmetis ištrynė iš žmonių sąmonės krikščioniškąsias vertybes, vertėtų pagalvoti apie universitetų įkūrimą trečiajame tūkstantmetyje, kur pagyvenę žmonės galėtų atgauti dvasinę pusiausvyrą. Ši idėja reikalauja detalesnio aptarimo: kas skaitys paskaitas? kas skirs lėšų? kas visa tai organizuos? Reikėtų sureguliuoti visus sendraugius, gyvus ir mirusius, parašyti apie juos prisiminimus. Čia ir susiduriama su keblumais. Pavyzdžiui, kompozitorius Konradas Kaveckas jaunystėje buvo aktyvus ateitininkas, vėliau garsus sovietmečiu vykusią dainų švenčių dirigentas, komunistų partijos narys. „Taigi tokie žmonės ateitininkai ar ne?“ — klausė V. Alekna.

Sendraugių sąjungos pirmininkas, Ateitininkų atkūrimo komiteto pirmininkas dr. Vincas Rastenis skaitė paskaitą, paminėjo tuos, kurie buvo pirmieji, panorę matyti atsikūrusią ateitininkiją. Tai kun. Vaclovas Aliulis, mokytojas V. Toleikis ir kiti. Jis prisiminė 1989 m. lapkričio 25-26 d. Vilniaus moksleivių rūmuose, kurie tuo metu buvo papuošti drąsiais užrašais „Dievas yra meilė“, įvykusį Lietuvos ateitininkų federacijos atkūrimą suvažiavimą.

Prisiminti iš tiesų reikėtų daug ką. Vos tilpęs į salę jaunimas tuomet klausėsi išminčių ir viltingų žodžių — drąsinančių, skatinančių, palaišančių. Kardinalas V. Sladkevičius tuomet kalbėjo: „Gyvas srovė, kai ji veržiasi iš gelmių, kai prie jos prisijungia gausybė mažų upelių, virsta galinga tekme. Taip ir mūsų tautinis judėjimas, susijungęs su religiniu, taps galinga jėga. Visi takeliai turi vesti į didįjį kelią. „Aš esu Kelias, Tiesa ir Gyvenimas“, — sako Kristus. Tad būkime vienybėje su Kristumi ir vieni su kitais“.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius savo kalboje pabrėžė, kad ateitininkai, įgyvendindami savo šūkį „Visa atnaujinti Kristuje“, turėtų pradėti nuo savęs. „Svarbiausias mūsų uždavinys: gerai pažinti penkis ateitininkų principus ir išmokyti jų laikytis. Juose — mūsų meilė ir ištikimybė Jėzui Kristui, Tėvynei, šeimai ir kiekvienam žmogui. Kiek pajėgsime gyventi savo principais, tiek šviesiau bus mūsų, Lietuvos ir Bažnyčios gyvenime“, — sakė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Kun. Robertas Grigas visus

ragino pagal išgales kuo aktyviau stoti ten, kur reikalinga, imtis visko, kas dora, teisu, tačiau visa tai daryti Jėzaus dvasioje. Jis kalbėjo: „Ne kiekio kito, o būtent ateitininkų pareiga išplėsti vienašališkai susiaurintą patriotizmo sąvoką iki tikrosios jos apimtys. Patriotizmas — toli gražu ne vien trispalvė mūsų rankose, ne vien ugninga kalba iš tribūnos ar mitingų organizavimas. Patriotizmas — kai mano siela gražėja tylioje Jėzaus artumoje, kai aš besalygiškai gerbiu savo brolyje, sesėje tą Paslapty, tą „šventą tikslą, kurį Dievas sutvėrė lyčių skirtumą“ (Jonas Paulius II), kai, rinkdamasis pašaukimą, neįsileidžiu iš akirato Bažnyčios, Tėvynės žaidžiu, reikalauju“.

Ar sudarysime, prieš dešimt metų pasėtos jaunimo sirdyse? Dr. V. Rastenis iš klausimui atsakė teigiamai. Dabar Lietuvoje yra apie keturis tūkstančius ateitininkų (prieš karą buvo dvilika tūkstančių), kai kurios moksleivių kuopos yra itin aktyvios, gerai žinomos savo gyvenamojoje aplinkoje. Į ateitininkų akademinių savaitgalių atvažiavo trys kuopos, šiemet konkurso kelių pelniusios Amerikoje gyvenančių Aldonos ir Jono Čingų įsteigtas premijas. Pirmoji premija teko Pabrados Rasos ateitininkų kuopai, antroji — Gargždų Arkangelo Mykolo kuopai, trečioji — Šiaulių Prano Dieleininkų kuopai. Atsiskleidę už paskirtas premijas ateitininkai parodė turtingą ir turiningą meninę programą.

Tikra atgaiva buvo dr. Julijaus Šalkauskio paskaita apie savo tėvą, tris metus vadovavusio ateitininkams, prof. Stasio Šalkauskio asmenybę, nuostatas ir principus kardinalais gyvenimo ir ateitininkijos klausimais.

Prof. Stasys Šalkauskis buvo valinga asmenybė, suvokianti laiko svarbą. Jis planuodavo savo dieną. Vertino toleranciją: idėjos oponentų turėjo, bet asmeninių priešų nebuvo. Su idėjos oponentais, netgi su ateistais nuosirdžiai bendravo. Tačiau blogiui jokios tolerancijos nerodė; prieš jį protestavo ir žodžiais, ir darbais, ir veiksmais.

Prof. S. Šalkauskis ateitininkiją suprato kaip mokslus einančio jaunimo katalikišką organizaciją, nukreiptą į ateitį, kurios pareiga — mokyti, lavinti, ugdyti, ruošti vadovauti jaunimui ateityje.

Prelegento nuomone, tai, kad dabar Lietuvoje sekto randa gerą dirvą, yra kalti patys žmonės, save laikantys katalikais. Kas iš to, jeigu išėjė iš bažnyčios tikintieji elgtasi taip, kaip bolševikai. Greitas sektų plitimas rodo tai, kad katalikybėje išorinės formos vertinamos kaip esmė. Apaštalauti reikėtų ne žodžiais, ne moralizavimu — visa tai turi priešingą, negu laukiama, poveikį. Ateitininkų organizacija turi spinduliuoti dvasingumą. Ekumenizmas įpareigoja bendrauti su kitų konfesijų krikščionimis. Taip pat reikėtų bendrauti su tais ateistais, indiferentais, kurie bendravimo nevengia. Juk Kristus



Daumanto Dieleininkaičiaus jaunimo ir jaunių kuopos globėjos Rasa Kasnionienė ir Dainė Quinn praneša, kad JAS stovykla užpildyta. Kviečia visus užsiregistravusius ruošti atėjimui į idomiai stovyklai.

PATAMSYJE NEPAKAITYSI

Vartant prieš 30 ir daugiau metų spausdintas „Ateities“, kaip ir puslapius ir kitų tiek metų turintį žurnalą, knygą, susitinki su mintimis, kurios, nors ir „senos“, tinka ir šioms dienoms, šiems laikams. Randa minčių, laikas neribojas. Ir šiandien jos vertos mūsų dėmesio.

Radau straipsnį „Moksleivio ateitininko ideologinė ateitis“, 1967 metų sausio mėnesio „Ateityje“ (psl. 4-7). Autorius Antanas Sabalis tuo laiku buvo „Ateities“ žurnalo redakcinio kolektyvo redaktorius vyresnįjį moksleivių skyriaus. Jis ir buvo tuometinės Ateitininkų federacijos valdybos narys, referentas moksleivių rinkalams. (Verta prisiminti, kad drauge su Sabaliu, tuo laiku federacijos valdybą sudarė: Arvydas Barzdukas, dr. Antanas Sužiedėlis, dr. Vytautas Vygantas, kun. dr. Stasys Yla, dr. Juozas Girmius ir kun. Viktoras Dabušis.) Toliau dalinuosi ištrauka — pabaiga, minėto Antano Sabalio straipsnio.

„Noriu baigti seną lietuvių liaudies pasaką, kuri simboliškai apsaugo dabartinę mūsų (Red. ateitininkų) padėtį:

atėjo gelbėti nusidėjėlių, o ne teisųjų. Visi geros valios žmonės turėtų jaustis kaip broliai ir seserys.

Prelegentas priminė, jog ateitininkų šūkis yra „Visa atnaujinti Kristuje, tarnaujanti Dievui ir tėvynei“. Dabar antro šūko dalis pamiršta. Buvo kviečiama draugauti su skaudais, pabuvoti jų stovyklose. Prof. S. Šalkauskis kvietė ateitininkus „išieiti skautijos pratybas“, turėti tvirtą kūną, tvirtą būdą.

„Jeigu pavyktų įgyvendinti tai, ko mokė prof. S. Šalkauskis, per penkiolika metų Lietuva pasikeistų“, — sakė prelegentas.

Dabartiniam ateitininkams išskyla trys pamatiniai klausimai: kuo mes save vadiname ir kodėl? ką mes aplink save matome? kokios mūsų prielaidos, siekiai ir keliai? Atsakymai į šiuos klausimus yra tokie: esame krikščionys, katalikai, išpažįstame Dievą, Kristų, Bažnyčią; matome žmogaus tragediją be Dievo, bedvasės kultūros grėsmę, matome mokslo, palenktą ateizmui, svaicijimui; privarome atnaujinti Kristuje save ir gyvenimą, dorovę ir mokslą, atnaujinti drąsios kovos ir pažangios mokslinei kūrybos kelią.

Visa tai įgyvendinant yra ir ką lygiuoti. Ateitininkija yra dvasios galių mokykla. Kunigai A. Lipnūnas, J. Katulaitis, vyskupas M. Reinsys, poetai B. Brazdionis, V. Mačernis, mokslo vyrai Z. Ivinskis, K. Grinius, J. Eretas, A. Dabušis, A. Maceina, V. Jurgutis, P. Kuraitis ir kiti taip pat buvo ateitininkai.

Aldona Kačerauskienė
XXI amžius Nr. 26
1991.04.03.

ši pasaka vadinasi „Rožių, lelijų dvaras“.

Ėjęs sykį kareivis namo. Kelias buvęs tolimas, tai pradėjus temti, ėmęs dairytis naktynės. Prieina dvarą. Jokio žmogaus. Vis tiek nutaręs nakvoti. Žiūri — ateina pana, visa juoda. „Tu čia negali nakvoti“, — sako, — „šis dvaras užkeiktas“. Bet kareivis — neit. Pavargęs, girdi nakvosias ir tiek. Pana mato, kad nieko nebus, — kareivis lieka. Nuvedė jį į vieną kambarį, uždegė žvakę ir davė knygą. Kol tą knygą skaitysias, ir nuo jos akių nepakelsias, — nieko jam neatsitiks. Jeigu iki vidurnakčio taip ištversias, tai liksis gyvas.

Sėdi kareivis ir skaito. Naktiai atėjus, kad pradės lakti šikšnosparniai, kad pradės šliaužioti po kambarį gyvatės, raitos apie kojas. Bet kareivis nei nežūri. Dvyliką valandą viskas prapuolė, kareivis užpūtė žvakę ir užmigo.

Rytą ateina pana iki kelių balta. „Ačiū“, — sako, — „kad pernaktėjai. Jei dar dvi naktis taip galėtum padaryti, tai mane išvaduos“. Kareivis jau norejo atsisakyti ir keliauti toliau, bet pana taip prašo, kad nors verk. Sutiko. Antrą naktį nakvojo kareivis, ir buvo dar baisiau: po kambarį pradėjo ropoti slibiniai. Jie kriokė ir spjūdė ugnimi, bet kareivis skaitė savo knygą ir nepajudėjo. Vidurnaktį vėl viskas pranyko.

Ateina iš ryto pana jau iki juostos balta. Sako, šią paskutinę naktį tai jau busi labai sunku. Bet kareivis pasiryžo ir liko.

Atėjus vakarui, pradėjo kambarį rinktis numireliai. Jie šaukė ir dūsavę, rikė ir aimanavo. Į pabaigą pradėjo rinktis ir kare žuvę jo draugai. Jie šaukė jį vardu ir tiesė savo supuvusias rankas. Bet kareivis atsilaukė.

Rytą visas dvaras pražydo gelėmis. Buvo pilna rožių ir lelijų. Atėjo pana visai balta. Padėjo kareiviui ir padovanojo jam gražų žiedą. Kareivis ją vedė ir pasidarė turtingas princas. Ilgai su gražule dvarą gyveno“.

Su paskutiniu savo straipsnio paragrafu Antanas Sabalis rašo: „Kareivis esame mes. Žvakė yra Kristus. Pana, kurią reikia išvaduoti, — Lietuva. Bet laimėjimui reikia knygos. Aš ją vadinu ateitininkų ideologija. Kas pakels akis nuo šios knygos — žus. Ši knyga, be abejo, turi būti skaitoma prie žvakės, nes patamsyje — nepaskaitysi“.

Birželio 6 d. 10:30 val. šv. Mišios ateitininkų intencija Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Po Mišių svetainėje per iškilmingą posėdį dvasios vadas kun. Aloyzas Volskis praves jaunųjų išodį. Apie prieš 50 metų prasidėjusį ateitininkų veiklos Detroito pirmą penkmetį skaitys Pranas Zaranka. „Blynų karalius“ vaidinimu jaunučiai baigs rimtąją dalį. Šventę rengia Detroito ateitininkų sendraugių valdyba, kurią sudaro Nijolė Lapšienė, Benediktas Neverauskas ir Pr. Zaranka. Rengėjai

ATEITININKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ LEMONTE

Čikagos ir apyl. ateitininkų Šeimos šventė ir Ateitininkų namų gegužinė vyks sekmadienį, birželio 6 d. Šventę prasišės 9 val. r. šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulaučio misijoje, Lemonte. Po Mišių bus trumpa akademinė programa PLC di-džioje salėje. Paskui visi kviečiami į Ateitininkų namus pietums ir pabendravimui pavarasio papuoštoje Ateitininkų namų aplinkoje. Laukiami visi ateitininkai, jų bičiuliai ir visuomenė.

ROMAN VOZICKY, MD ALINA KOZICKA, PA-C
VIDAUS LIGOS
Sveikatos patikrinimas dėl pilietybės
6222 S. Pulaski Rd, Chicago, IL 60629
Tel. 773-581-5276
Valandos susitarimui

Ramona C. Marsh, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos pagal susitarimą

GEDAS M. GRINIS, MD
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Aurora Medical Center
10400 75 St. Kenosha, WI 53142
(414) 697-6990
Valandos pagal susitarimą

DR. ARYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJA
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

DALIA A. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171 St.
Tinley Park, IL 60477
708-614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
Keb. 773-736-4477
Rez. 708-246-0087 arba 708-246-6581
6448 S. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Keb. 773-582-0221
Valandos susitarimui

DR. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3800 Highland Ave., Ste. 201
(šalia gatvės nuo Good Samaritan Hospital)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 630-980-3113
Valandos susitarimui

DR. K. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
773-778-6888 arba 773-488-4441
Valandos susitarimui

DR. VILMA KERELYTĖ
Chiropraktinė gydymas, sveikos
mitybos patarimai ir akupunktūra
7271 S. Harlem, Bridgeview, IL 60455
Tel. 708-594-0400
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. 708-652-4159 ataskaitoms 24 val.
1443 S. 50th Ave., Chicago, IL
Kasdien 1 v.p. - 7 v.v.
Išskyrus trečd. Sešd. 11-4 v.p.p.

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60662
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

JUDA DETROITO JAUNUČIAI
Detroito „Aušros Vartų“
kuopos 14 jaunųjų, vadovaujami
globėjos Almos Jankienės, prakaituoja ruošdamiesi
į žodžio egzaminams. Juos eg-zaminuos Rusnė Kasputienė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaides, pakvitavimų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavarės ir adreso, siųsdami laikraštį patyrimo, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šaltadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$80.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$85.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Orų paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliarių paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliarių paštą	\$65.00		

Vyriausio redaktorius - Danutė Binkolienė
Administracijos - Valentinas Krumpelis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimkešis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija už abiejų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome patikrinti kopiją.

DR. DOMAS LAPKUS
Vidaus ir plaučių ligos
16300 West Ave.
Orland Park
708-349-6100
Valandos kasdien, išskyrus savaitgalius

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
1192 Walter St., Lemont, IL 60439
1301 Copperfield Ave., Suite 113,
Joliet, IL 60432
Tel. 815-723-1854

DR. RAMUNĖ MACIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9366 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILJUS MIKAITIS
SEIMOS DOKTORAS IR CHIRURGAS
FAMILY MEDICAL CLINIC
16805-127 St., Lemont, IL 60439
Priešais Palos Community Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 630-267-2285

Cardiac Diagnostics, LTD.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Sirdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. LINA POŠKUS
DANTŲ GYDYTOJA
8434-A S. Kedzie, CHICAGO, IL 60652
Tel. 773-736-1540 arba 773-434-4440
Valandos pagal susitarimą

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
GREGORY SUEZLE, MD
Illinois Pain Treatment Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
dubens skausmai, raumenų, sąnarių,
sąstingumų, darbovietoje ir sporte bei
kit. vietų skausmo gydymo specialistai
Chicago: 312-728-0800
East Dundee: 847-551-1212
McHenry: 815-383-6585
Elk Grove: 847-718-1212
ir Libertyville

DR. DANA M. SALIKIS
Dantų gydytoja
825 S. Mannheim Rd.
Westchester, IL 60154
Tel. 708-344-1884
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie Ave.
Val. antr. 2-4 v.p. ir trečd. 2-5 v.p.
Sešd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 773-778-6888
Namų tel. 708-448-9845

DR. V.J. VASATIE
DANTŲ GYDYTOJA
4617 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DR. BOB DOKHANCHI
Dantų gydytojai
Patinėjimams ruošia
4807 W. 89 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-6996
4707 S. Gilbert, La Grange, IL
Tel. 708-382-4487

DR. PETRAS ŽIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Keb. tel. 773-598-3198
Namų tel. 847-981-3772
6745 West 63rd Street
Val. pirm. ir trečd. 3 v.p. - 6 v.p.
Kitomis dienomis - susitarimui

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to
diplomų, lietuviams sutvarkys dantis
už priėmimą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

LIDIA BALČIONAITĖ, O.D.
AKIŲ DAKTARĖ
2804 Som Center Road
Wiloughby Hills, OH 44094
Tel. (440) 944-7277

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kaltėms lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-8885
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-988-0884
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-638-8622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
1752 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-841-2808
Valandos pagal susitarimą

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
380 W. 61st Ave. (219) 847-8278
Hobart, IN 46342 Fax (219) 847-8238

MAJLE STANKEVICIUTE, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60688
Tel. 773-471-7878

Trumpai

Amerikoje ir pasaulyje

Paruošė Eglė Paulikienė

• **NATO kariuomenės viršininkas praneša, kad oro puolimai sunaikino visas serbų naftos gamyklas ir didesnę dalį oro apsaugos.** Tačiau perspėja, kad jeigu planuojama iki žiemos įvesti pestininkus į Kosovo, dabar paskutinis laikas išdėstyti planus — vėliau neužteks laiko. Vokietija stipriai prieštariauja pestininkų įvedimui. (WSJ)

• **Kinija pavogė ne tik JAV raketų, bet ir visų JAV ginklų technologiją,** pranešė Kongreso atstovas Christopher Cox, kurio raportas apie Kinijos šnipinėjamą bus visuomenei pateiktas kitą savaitę. Cox pareiškė, kad Clinton vadovybės anksčiau sudaryti lengvatai Kinijai nupirkti JAV „super“ kompiuterius sudaro kritišką padėtį ir JAV apsaugai gali grėsti pavojus — Kinijos ne už kelių metų, bet už kelių mėnesių. (Fox news)

• **Kongresas nubalsavo toliau suvaržyti ginklų pardavimą** po to, kai geg. 20 d., ketvirtadienį, Georgia valstijoje moksleivis pašovė 6 klases draugus. Visame krašte vyks ta diskusijos, kaip sustabdyti jaunuolių smurtą. Vieni siūlo daugiau įstatymų, reguliuojančių ginklų nuosavybę, pardavimą, ir pan. Kiti ragina sąžiningiau vykdyti dabartinius reguliavimo įstatymus ir griežčiau bausti ginkluotus nusikaltėlius, kurie vis vien naujų įstatymų neklausys. Čikagos u-t-o profesorius J. Lott teigia, kad JAV žiniasklaida nutyli žuomenis, jog ginklai naudojami sustabdyti nusikaltimus penkis kartus dažniau negu juos įvykdyti. Tuo tarpu 1997-1998 mokslo metais JAV mokyklose įvyko penki šaudymai; dviem atvejais reikala sustabdyti ginkluotus asmuo. (Nat. Review, AP)

• **Atrodo, kad pereinamais metais JAV sprogdinta El Shifa imonė Sudane gamino tik vaistus, ne ginklus.** Ši mėnesį JAV izdo departamentas panaikino JAV-ose įšaldytas 24 mln. dol. vertės lėšas, priklausancias imonės savininkui Salah Idris, kuris tuo reikalu buvo iškeles bylą. Nors valdžios pareigūnai teigia, jog tai yra pripažinimas, kad Idris nekaltas, Baltieji rūmai teisingai puolimą. Sudano imonė buvo sprogdinta M. Lewinsky liudijimo prielaidų teisme išvakarėse. (AP, WSJ)

• **Federalinis apeliacijos teismas panaikino Clinton vadovybės naujus švaraus oro reguliavimus, kurie „neturi jokio aiškaus užsibaigimo“.** Teisėjai vienbalsiai pareiškė nepasitikėjimą EPA agentūros pateiktais duomenimis, reikalaujanciais naujų standartų ir pareiškė, kad Kongresas neteisėtai perleido agentūrai per daug autoritetą įvesti įstatymus. EPA apeliuos sprendimą i Aukščiausiąjį teismą. (WSJ)

• **Izraelio ministro pirmininko rinkimų rezultatai nebuvo staigmena.** Prieš rinkimus paaiškėjo, kad Netanyahu pralaimės, kai buvęs Apsaugos ministras Mordekai pasitraukė iš kandidatūros ir pasisakė remsiąs Darbo partijos vadovą Ehud Barak, kuris laimėjo. Tuo tarpu Izraelio spauda taip pat rodė savo nepasitenkinimą Netanyahu, prieš pat rinkimus transliuodama Mordekai ir Barak spaudos konferencijas, bet perduodama tik kelias minutes Netanyahu sušauktos spaudos konferencijos. Naujas ministras pirm. Barak žada sudaryti koaliciją, įtraukdamas ir pralaimėjusią Likud partiją. (AP, WSJ)

• **Tiananmen aikštės žuodynės nebus nagrinėjamos,** pranešė Kinijos komunistų partijos vadovybė, kartodama savo nusistatymą, kad įsakymas kariuomenei pulti demonstratorius buvo „teisingas“. Birželio 4 d. bus žudynių 10 m. sukaktis. (WSJ)

• **Kuwait vadovybė pripažino moterų politines teises.** Krašto emiras davus įsakymą, vadovybė pritarė įstatymui, kuris pirmą kartą duotų moterims teisę balsuoti ir kandidatuoti i politines vietas. (WSJ)

• **Italijoje grįžta terorizmas.** Šią savaitę Romoje valdžios pareigūnas buvo užpultas ir nušautas netoli namų, eidamas i darbą. Vadovybė tiki Raudonosios brigados pareiškimui, kad ji atakinga. Raudonoji brigada yra kairiųjų grupė, kuri 1970 m. dešimtmety terorizavo Italijos gyventojus. Pastaruoju metu terorizmas buvo išnykęs ir vyko diskusijos įkalintiems teroristams suteikti amnestiją. (AP)

• **JAV Aukščiausiasis teismas nusprendė, kad valstijos negali naujai atvyku-**

siems gyventojams mokėti mažesnę pašalpos negu kitiems. Tai paneigia Kalifornijos ir 14 kitų valstijų įstatymus, kurie leidžia naujai i valstiją atvykusiems gyventojams pirmuosius metus mokėti mažiau pašalpos negu valstijoje įsikūrusiems. Spėjama, kad sprendimas suvienodins pašalpos sumas visame krašte. Šiuo metu Mississippi moka keturių asmenų šeimai 144 dol. pašalpos i mėnesį, o Kalifornija, (kur pragyvenimas brangesnis), moka 673 dol. (WSJ)

• **JAV televizijos stotis CBS nerodys naujos smurtinės serijos apie mafiją.** CBS pakeitė planus po to, kai įvykus Colorado mokyklos šaudymui, Kongrese vyko pasitarimai drausti televizijos stotims iš vis rodyti smurtines programas vakaro „prime time“ laiku. (WSJ)

• **Rusijos paskutinė politinė krizė užsibaigė.** Duma patvirtino Jelcino paskirtą ministrą pirm. Sergei Stepasina eiti pareigas, iki kitų metų rinkimų. Stepasina yra ketvirtas ministras pirmininkas per 14 mėnesių. Tuo tarpu Domoje susilpnėjo pastangos pašalinti prez. Jelciną.

Rusijos Kaukazo šiaurinėje dalyje vyko sprogimas karinių butų pastate. Žuvo penki asmenys. Neseniai, tame pačiame rajone Raudono kryžiaus darbuotojas buvo pagrobtas. Neaišku kas atsakingas už abu įvykius. (WSJ)

• **Amazonės upės dėka, Brazilijos tolimoje savanoje sėkmingai veikia pasaulio didžiausias sojos pupelių ūkis,** aštuoniskart didesnis už New Yorko Manhattan salą. Nugalejusi įvairius sunkumus ir pasizymėjusi ryžtu bei korybingumu, Maggi šeima pastatė ūkį buvusioje džiunglėmis apsuptyje savanoje ir surado būdą pristatyti derlių i turę — Amazonės upe. Kadangi upė pilna akmenų ir kelmų, buvo pastatyti ypatingi laivai, panašūs i skandinavių ledlaužius. Maggi ūkio ir kitų panašių ūkių pasiekimas duoda Brazilijos ekonomikai reikalingą pastovumą po sausio mėn. įvykusio valiutos nuvertinimo. (WSJ)

• **37 neseniai užbaigę kadencijas Atstovų rūmų nariai išdalino 1.5 mln. dol. „bonus“ atlyginimus savo štabo nariams, prieš pasitraukdami iš pareigų.** Dėsniausias buvo demokratas iš N. Carolina, Bill Hefner, kuris daugumai tarnautojų išdalino po 10,000 dol. Paklaustas, ar teisinga tokiu būdu išleisti mokesčių mokėtojų pinigus, jis atsakė — man nesvarbu. (AP)



Lietuviškoji „Pieta“. S. Kuzmos skulptūra.

Vytautas Cinauskas

PARTIZANŲ MOTINA

Nesuvyniojo nieks Tavų
Sūnų i baltąją drobulę.
Ne prie namų, ne prie klevų
Sulaužyti kaukeliai guli.

Nieks nenušluostė jų veidų,
Kada ant akmenų gulėjo.
Nieks neprisiminė maldų,
Kada vežimas nudardėjo.

Prie balos tos, prie tos duobės,
Prie to durpyno, to žvyryno...
I vietą amžinos garbės,
Kurį tik budeliai težino.

Ir tu likai vienui viena,
O Motina, sopulingoji.
Tu užmiršta... gal alkana?...
Žila galva liūdnei lingiuoji...

Ir tebelauki dar sūnų,
Nors to jauniausio, pagrandelio...
Ir gula ant širdies švinu
Negrijusių sūnų šešėliai.

Pavasaris. Vėl po langais
Alyvų trykštantis fontanas...
Nebepareis jau su draugais
Nei Juozas, Petras, nei Antanas.

Nebesuzvangins grandine,
Necyptelės iš džiaugsmo Sargis.
Nebepriklus po miline,
Ką suruošei — nebesuvalgys.

Ir rankų nebučiuos Tavų,
Nebeįstas: — Atleisk, Motule.
Ne prie namų, ne po klevu
Nesulaukti sūneliai guli...

„Ir atmintis, ir dabartis“

Gegužės 23-oji: Sekminės ir Partizanų diena

Kiekvienas katalikas, be abejo, žino, kad šis sekmadienis — Sekminės, Šv. Dvasios atsiuntimo šventė. Kristaus pažadas savo mokiniams išpildytas, jų tolimesnė veikla, skelbiant Gerąją Naujieną, pagrįsta Dievo meile ir atlaidumu žmogui, apibendrinta, sutvirtinta.

Kristaus pažado išpildymo dėka, žmogus ir šiandien naudojasi Šv. Dvasios dovanomis, jeigu tik jų neatstumia, pripildytas išdidaus pasitikėjimo savimi. Lietuvių tauta nuo gilių senovės suprato tikrąją Sekminių prasmę ir jos laukdavo taip pat nekantriai, kaip anuomet Jėzaus mokiniai. Tik ir šios bažnytinės šventės įvaizdį lietuvių liaudis kūrė pagal savo pasaulėjautą, įterpdama, ką išmoko katekizmo pamokose, ką girdėjo per pamokslus bažnyčioje, o taip pat ir senųjų papročių.

Lietuvių liaudžiai nebuvo sunku įsivaizduoti, kad Šventoji Dvasia tikrai panaši i baltą balandį (kaip buvo vaizduojama senuose Švč. Tejbės paveiksluose), tad, jos laukiant ir norint, kad Dieviškasis Balandis bent kiek ilgiau pasiliktų pirkioje, apdovanotų palaima šeima, sodybą ir visa, kas joje yra, būtinai reikėjo paruošti tinkamą vietą jam nutopti, pailsėti. Tai dėl to kaimo žmonės kaisė trobų balkius kvepiančiomis, neseniai glesnais lapais pasipuošusiomis, beržų šakomis: O kad vyrai ir žmona visuomet gražiai sugyventų, abipus išlaikinių pirkios durų statydavo du berželius...

Ir kiti Sekminių papročiai buvo siejami su taika, darna, meile artimui, visai gamtai, dar neseniai pabudusiai iš žiemos miego. Jeigu Joninės buvo pramogų ir šėlsmo diena (geriau sakyti — naktis), tai Sekminės dvelkė ramybe, palaima, vidiniu džiaugsmu: su piemenėlių raliavimu labai anksti ryte, beržų šlajėjimu, jaunimo dainomis, žaidimais (būtinai supynėmis) ir žalia žydinčia gamta.

Šiais metais taip pasitaikė, kad gegužės 23 d. — Sekminių sekmadienis — Lietuvių pažymėtas dar viena švente, paskirta prisiminti ir pagerbti tautos didvyrius partizanus. Tai palyginti nesena šventė, nors jos seniai laukė tie, kurie užsitarnavo visos tautos padėką ir pagarbą. Deja, daugelis

nebesulaukė. Nėra abejonės, kad reikės nemažai laiko, kol lietuviai ir tėvynėje, ir už jos ribų priprās šią dieną — kiekvienų metų gegužės mėnesio ketvirtąjį sekmadienį — skirti partizanams. Galima tvirtinti, kad užsienio lietuvių tarpe ji pirmiau įleis šaknis, nes mes esame įpratę gerbti, didžiuotis partizanais, vertinti jų auką, atiduotą tėvynei pačiu skaudžiausiu jos istorijos metu. Partizano vardas mums visuomet buvo kilnus, brangus — dainuodavome jų dailios senovės supratę tikrąją Sekminių prasmę ir jos laukdavo taip pat nekantriai, kaip anuomet Jėzaus mokiniai. Tik ir šios bažnytinės šventės įvaizdį lietuvių liaudis kūrė pagal savo pasaulėjautą, įterpdama, ką išmoko katekizmo pamokose, ką girdėjo per pamokslus bažnyčioje, o taip pat ir senųjų papročių.

Visgi niekas tikrai nesupratome — ir nebuvo įmanoma suprasti — kiek kainavo partizanui atsisakyti savo dabarties ir prarasti teises i ateitį... Tą pradėdame suprasti tik dabar, išgirdę dar gyvus anų dienų liudininkus, pasiskaityę jų atsiminimus.

Švenčiant Partizano dieną, bus sakomos prakalbos, skambės dainos, žygiuos eisenos, plevėsuos vėliavos. Galbūt bus atidengta dar vienas ar daugiau paminklų, tarytum jie padėtų tautai atsidėkoti partizanams, o kai kam — ir atpirti kaltę. Įdomu, ar bus taip pat pagerbtos partizanų šeimos, giminės, ypač motinos? Joms paminklų nestatė, valdžios viršūnės sveikinimų nesiuntia, medalių ir ordinų nedalina... O lietuvis, partizanų motinos, kentėjo! Tos kančios gelmes gali pažinti tik motina, apraudojama savo žuvusį, išstremtą vaiką, kaninama nežinios ir baimės dėl sūnaus, dukters likimo.

Ar Lietuvos partizanų motinos bus pagerbtos šios prasmingos šventės proga, nežinome. Bet žinome, kad labai toli nuo Lietuvos, Čikagos priemiestyje Lemonte, jau kyla paminklas partizano motinai. Jis netrukus ten tvirtai atsistos vienos užsispyrusios moters, suprantancios motiną, dėska džiaugsmą ir kančią, neką. Nuėję prie to paminklo, galėsime ir mes akivaizdžiu būdu pareikšti pagarbą ne tik partizanui, bet ypač jo Motinai!

pasigirdo didžiausias triukšmas. Paskui pradėjo pulti mus.

Išgirdau komandą: „Viena kuopa dešiniau plento, kita — kairiau, kulkosvaidžiai sparnuose!“ Mes turėjome tik po 15 šovinių, o mūsų sunkusis kulkosvaidis nuo šovinių dėžės iššovė tik vieną šovinį. Mūsų šoviniai greit išsibaigė. Turėjome trauktis atgal i Saratovo kareivines, kurias aštant ir pasiekėme. Mūsų kuopos, karininko Čapliko vadovaujamos, jau buvo pasitraukusios. Mat, 12 val. nakties vokiečiai visai pasitraukė iš Alytaus, palikę neapsaugotą geležinkelio tiltą per Nemuną, kuriuo rusai užėjo i mūsų užnugarį. Apie vokiečių pasitraukimą pranešė vienas mūsų kareivis, kurį karininkas A. Juozapavičius tyčia pasiuntė pas vokiečius tarnauti ir šnipinėti lietuvių naudai.

Kareivinėse radome tik karininką Švambarį — pulko ginklininką, kuris pranešė, kad traukiantis liks šautuvai, nes ne visi buvo išdalinti. Karininkas Juozapavičius greit surado porą vežimų (iš kurių liepė išmesti ne taip svarbų turtą). Nors buvome labai pavargę, bet pradėjome krauti šautuvus. Kar. A. Juozapavičius pirmasis rodė pavyzdį. Kareivių buvo likę tik 15 vyrų. Mat kareivių daugumą sudarė vietiniai vyrai, kurie nematant pasitraukė i namus.

I du vežimus visi šautuvai netilpo. Tuomet karin. A. Juozapavičius ir karin. I. Musteikis su pakrautais vežimais nuvažiavo Alytaus link, o man įsakė palaukti, kol atsįs dar viena vežimą.

(Bus daugiau)

SENO KARIO GYVENIMO IR KOVŲ ATSIMINIMŲ NUOTRUPOS

Pik. PETRAS GENYS

Nr 5

Tėsinys

Bolševikams Rusijoje įsigalėjus, karininkas Juozapavičius visur, kur tik reikėjo ginti lietuvių bataliono reikalus Vietebse, vedė su jais derybas.

Štai karininko Juozapavičiaus, jam esant 1-mo pulko vadu, griežtumo pora pavyzdžių:

1. Viena kuopa be karininkų žinios atėjo i pulko štabą reikalauti, kad būtų iš daboklės paleisti areštuotieji kareiviai. Karininkas Juozapavičius nieko neatsakė, tik griežtai sukomandavo: „Dešinėn, žengte mars!“ — visa kuopa pasisuko ir nuėjo.

2. Pirmojo pestininkų pulko užuomazga stovėjo Alytuje, Vilniaus pusėje Saratovo ir pionierių kareivinėse. Nakties metu buvo siuntinėjami patruliai — iki Nemuno. Suvalkų pusėje daugiau šeiminkavo vokiečiai, kurie buvo užėmę artilerijos kareivines. Vieną naktį atėjo keletas vokiečių i mūsų pusę ir pradėjo pas gyventojus daryti kratas plešikavimo tikslu. Žmonės pasiskundė mūsų patruliams. Mūsų patruliai su jais susidūrė. Vokiečiams pasipriešinus, vienas jų buvo nušautas, o kiti buvo suimti, pristatyti i štabą ir uždaryti daboklėje. Vokiečiai įteikė pulkui ultimatumą tuojau paleisti jų kareivius. Ultimatumą įteikė, vo-

kietiai išstatė nemažą būrį kareivių, kulkosvaidžiais ginkluotų. Ultimatumas buvo atmetas: pulko vadas karininkas Juozapavičius tuoj pat įsakė išstatyti mūsų sunkiuosius kulkosvaidžius ir užimti poziciją. Nieko nepesė, vokiečiai pasišalinė. Vėliau jų kareiviai buvo paleisti.

Kadangi teko drauge veikti, tai noriu smulkiau nupasakoti Alytaus kautynes, įvykusias 1919 m. vasario mėn., iš 12 i 13 d. naktį ir kar. A. Juozapavičiaus žuvimo aplinkybes.

Pirmojo pestininkų pulko sudėtis buvo tokia: 1-ma kuopa — apie 80 vyrų; 2-tra kuopa maždaug tokio pat stiprumo. Kuopos ginkluotos rusiškais šautuvais, be durtuvų ir mažų kiekų šovinių. 5-ta ir 6-ta kuopos turėjo po maždaug 60 vyrų. Abi kuopos apginkluotos tik vasario 12 dieną (t.y., dieną prieš kautynes) vokiškais šautuvais, atvežtais iš Kauno. Dar buvo mokomasis būrys iš 20 žmonių ir pora neveikiančių sunkiųjų kulkosvaidžių.

Aš su 1-mos kuopos 60 vyrų stovėjome Alytaus apsaugoje, Daugų pusėje. Viena uztvara, susidedanti iš 30 vyrų ir vieno sunkaus kulkosvaidžio, stovėjo Švobiškių kaime prie Daugai — Alytaus plento. Kita uztvara, susidedanti iš 15 vyrų, stovėjo Daumantonių kaime. Aš su 15 vyrų ir kuopos gurguole stovėjome nuošalyje — Vincionų kaime. Tarp uztvarų atstumas didelis, jokių ryšių priemonių nebuvo.

Vasario 12 d. buvo atėjęs rusų šnipas — lietuvis, belaisvio drabužiais apsivilkęs. Sakėsi grįžtas iš bolševikų nelaisvės namo. Kitą dieną Vincionuose tas pats

asmuo buvo pastebėtas jau bolševiko aprangoje. Apie 12 val. nakties bolševikai pradėjo pulti uztvarą iš Daugų — Švobiškių pusės. Jų pajėgos: vienas batalionas, susidedantis iš 4 pestininkų ir vienos kulkosvaidžių kuopos. Tai gana stipri pajėga. Puolant mūsų uztvarą, Švobiškių kaime buvo nukautas plento sargybinis savanoris Žekas. Tai pirmoji 1-mojo pestininkų pulko kautynių auka. Po kautynių uztvara pasitraukė Alytaus link. Man apie įvykį pranešė i Vincionus ūkininko arkliai atjoję kareivis. Įsakiau atitraukti savanorius iš Daugų ir Asitonų kaimo, kad galėtų bendrai veikti. Uztvarai dar negrijus, atvyko karininkas A. Juozapavičius su karininkais Ignu Musteikiu ir Povilaičiu. Jie atsigabeno penkis kareivius ir vieną sunkiųjų kulkosvaidį, be trikojo. Karininkas Juozapavičius man paaiškino, kad prieš Alytų jis išstatė 5 ir 6 kuopas ir likusius 1-mos kuopos kareivius. O mes eisime i bolševikų užnugarį.

Tą naktį labai snigo ir už kelių žingsnių negalėjai nieko matyti. Kareiviai labai jauni, neapmokyti, ir tai buvo jų pirmas kovos krikštas. Nesaugu kur vienus pasiųsti. Aš su vienu savanoriu ėjau apsaugoje, o A. Juozapavičius i Musteikis su likusiais 30 vyrų ėjo užpakalyje. Išėjo i plentą Daugai — Alytus pamatėme, kad bolševikai nuėjo toliau, Alytaus link. Mes pradėjome žygiuoti besitraukiančių rusų link. Nepriejus Patasionių kryžkelės tilto pamaciau juodą masę žmonių. Išgirdome rusišką klausimą: „Kas ten?“ Atsakiau taip pat rusiškai: „Savi“, ir rusai nusiramino. Suguldė savo kareivius aukštumelėje, atidengė ugnį. Rusų pusėje

SENOVIŠKIEJI ŠEŠTINIŲ PAPROČIAI

DR. LIBERTAS KLIMKA

Šeštosios savaitės po Velykų ketvirtadienis — bažnytinė Šv. Kristaus Žengimo į dangų šventė. Mūsų laikais ji keliama į artimiausią sekmdienį, šiemet — V. 16. Apie šį laiką senovėje būdavusi baltiškoji pavasario sambarių šventė, skirta pasėlių apsaugos apeigoms, pabaigus sėją. Jos tradicijos pavirto ilgainiui lietuviškųjų Šeštinių papročiais. Sambarių atmintis dar gyva tarp Aukštaitijos senelių. Šios dienos vaismės kaimynai darydavo sudėtinį (subertinį) alų ir virdavo šešias kiaules kijas su žirniais. Beje, skanūs kiaulienos patiekalai dedami ant stalo per visas šventes, susijusias su žemės darbais. Gal šis paprotys ateina net iš pristorės, kai nusižiūrėjęs į šerno „darbą“, ir žmogus išmoko žemę purinti. Romėnų garsus istorikas P. K. Tacitas apie 98-sius metus po Kristaus savo raštuose pažymėjo, kad aischai (vakarų baltai) yra geri žemdirbiai, o kaip tikėjimo ir saugos ženklą nešioja šernų atvaizdus. Išties archeologai yra tokių radę.

Ūkininko šeima per Šeštines lankydavo rugių lauką. Apeidami jį aplinkui, dainuodavo gražiasis paruginės:

„Aisiu į laukelį
Paziūrėt rugelių,
Gražus, žali rugeliai
Dėl mūsų brolių“.

Iki rugiųjūtės šios dainos dažnai skambės ten, kur žaliuoja, vėliau plaukėja ir noksta būsimoji duonelė. Apilankę pasėlius, šeimyniškai paukščiams ir piktosioms dvasioms nubaidyti ant baslio šalia lauko pamadavo ragučio kaukolę. Tokių dalykų galima pamatyti Balio Burčo nuotraukose, darytose, pavyzdžiui, apie dvidešimtuosius metus Šaukėnų apylinkėse. Grįžus namo, šeimininkai kiekvienam iš dubenį įversdavo po šešis „šeštinačius“. Skirtingose Lietuvos vietose jie būdavo įvairūs: ir bulviniai, ir miltiniai, su spirguciais ir

varšės.

Trys dienos prieš Šeštines skiriamos taikos, sveikatos ir derliaus maldoms. Kaime jos vadinamos „kryžiomis“. Graži lietuviška tradicija — kryžių lankymas. Susirinkę kaimo žmonės apeidavo su giesmėmis paeiliui išvakarėse išpuoštus gelių vainikais kryžius.

Įdomu, kad kiekvienos Lietuvos srities kryžiai būdavo visiškai kitokie. Aukštaitių laibieji akmenstulpiai, pražydę viršūnėse kalvio nukaltomis saulutėmis, puikiai derėjo su kaimo „ulycios“ klevų ir uosių kuplumu. Džiūkiški labai stiebiasi į aukštį, lenktyniaudami su variniais pušų kamienais, o jų mediniai spinduliai — tarsi saulės šviesos pluoštai pro medžių šakas. Žemaičių ažuolinių kryžių kresnosios formos vėlgį „nusižiūrėtos“ iš aplinkinio kraštovaizdžio.

Lietuva išties buvo kryžių žemė; tikras tautodailės muziejus po dangumi. Kryžių, padirbtų su nuostabiu grožio ir gamtos pajauta. Šiandien ir Lietuvos kraštovaizdį vėl pradėjo grįžti tradiciniai kryžiai, koplytėlės, stogastulpiai. Tik labai daugelyje vietų, deja, jie ženkliną jau amžinai išnykusius kaimus. Išskeldintus į kolchozų gyvenvietes, išdraskytus beatodairiškos melioracijos, apleistus bėgant į miestus skalesnės duonos...

„Kryžiaus“ dienos senovėje turėjo savų draudimų. Pavyzdžiui, per jas niekas nesėdavo javų, nes buvo manoma, kad jie „susikryžiuos“. Tik agurkai ir žirniai, tuo metu pasodinti, gerai mezga. Audeklą irgi nemesdavo — siolai raizgytis. Į mišką šakų prakurdams taip pat nevažiudavo — dar gyvatė, tarp jų išpynusiai, gali namo parsigabenti. Kas šiaandien bėpasisys tų senoviškų tikėjimų, tačiau juos prisiminti gera ir įdomu. Protėvių kalba jų tradicijos, istorinė atmintis — štai ir lietuvių!

MŪSŲ ŠEIMOSE

DŽIUGI ŽINIA SLIŽIŲ ŠEIMOJE

Kristina (Kristy) Broge, Reginos ir Sherman Broge jauniausia dukra, Šv. Antano lietuvių parapijos tarybos liturginės komisijos vedė bei vargonininko muz. Stasio ir Natalijos Sližių anukė susilaukė džiugios žinios, kad Wayne valstybinio universiteto School of Business Administration skiria jai 2,000 dol. Jack Kuzminski atminimo stipendiją.

Ši stipendija Kristinai buvo įteikta per metinį School of Business Administration vykdomą pripažinimo ir apdovanojimų programą š.m. balandžio 10 d. vykusią International Banquet and Conference Center, Detroit.

1996 m. Kristy, aukštais pažymiais, apdovanojimai ir stipendijomis, sėkmingai baigė Annapolis gimnaziją Dearborn Heights, MI.

Kristy priklauso Beta Gamma Sigma draugijai, Business Honors Society. Visus trejus metus pasižymėjo geriausiais pažymiais ir buvo įrašyta Dekano sąraše.

Visų Šv. Antano parapijos parapijiečių vardu, sveikiname Kristiną, jos tėvelius Reginą ir Sherman Broge, senelius muz. Stasį ir Nataliją Sližius. Džiugiamės Kristinos pasiekimais, linkėdami jai

Kristina-Kristy Broge
tolimesnės sėkmės moksle ir gyvenime.

Regina Juškaitė-Švoblenė

BŪSIMASIS KOMPIUTERIŲ ŽINOVAS

Simonas Šaltenis šį pusmetį studijuoja Denverio universitete, tačiau jis gimė ir užaugo Vilniuje. Jau besimokydamas vidurinėje mokykloje, Simonas žavėjosi tiksliaisiais mokslais, kompiuteriais, pas tėtį darbe, kuris dirbo programuotoju, žaidėdavo ir kurdavo žaidimus. Taigi ir Vilniaus universitete savo studijoms Simonas pasirinko informatiką — kompiuterius. Baigęs bakalau-

ro kursą, kuris Simo žodžiais tariant, buvo tikrai neblogas, nes suteikė reikiamą kiekį pagrindinių žinių, jaunasis kompiuterių specialistas magistro studijoms išvažiavo į Daniją, į Aalborg universitetą.

Simas pasakojo, kad prieš atvykdamas į Aalborg universitetą, jis jau buvo susipažinęs su Danija, šiek tiek mokėjo daniškai — mat vieną semestrą buvo mokėjęs kitame Danijos mieste — Roskilde. Dar 1995-aisiais pagal Vilniaus universiteto apsiėmimo programą jis pateko į Roskilde Computer Science College. Visos paskaitos ten vyko danų kalba. Simas sakė, jog iš pradžių lietuviškai (o jų buvo keli) jautėsi lyg į vandenį įmesti — patys turėjo išmokti ir „perkelti“ svetimą kalbą. Per 3 savaites, techninius tekstus versdami su žodynu, jie „prasilaužė“ ir egzaminus sugebėjo išlaikyti jau danų kalba.

Aalborg universitete Simo magistro studijos truko vienerius metus. Jis sėkmingai baigęs, tame pačiame universitete jis pradėjo siekti daktaro laipsnio. Jaunojo programuotojo doktorato programa reikalavo, kad pusę metų studentas praleistų užsienio universitete. Taip Simas atsidūrė Denveryje.

Simas Šaltenis šį pusmetį studijuoja Denverio universitete.

Ruošdamas doktoratą, pasikaitų Simas lankyti neturi. Jis savarankiškai (tiesa, prižiūrimas dėstytojo) kompiuterio renka duomenų bazę ir vykdo indeksavimą. Simas paaiškino, jog jis tiria, kaip kompiuterio pagalba efektyviai organizuoti judančius objektus. Jis, pavyzdžiui, bando sukurti būdus, kaip lėktuvų reguliuotojams būtų galima palengvinti oro eismo kontrolę arba kaip galima būtų reguliuoti laivus, arba, sakykime, kaip nuomoti mašinas, kaip aptikti jų buvimą vietą.

Denverio universitete Simas yra vienintelis iš Lietuvos, tačiau Denverio mieste jis buvo susitikęs kitus du lietuvičius, studijuojančius Colorado Springs Air Force Academy, — Aidą Keraitį ir Mindaugą Butkų. Denveryje Simas taip pat dalyvavo ir Vasario 16-osios minėjime, kuriame su malonumu klausėsi Gintauto Abariaus atliekamos muzikos.

Po pusmetio Denver universitete Simas sugrįžė Daniją, kur tęs doktorantūros studijas dar mažiausiai 2 metus. Po to turbūt sugrįš į Lietuvą. Jaunasis programuotojas sakė, jog labiausiai jis norėtų dirbti mokslinį tiriamąjį darbą, galbūt dėstyti universitete. Jo žodžiais tariant, dėstydamas universitete, visuomet esi prieškai, visuomet koja kojon žengi su laiku, gali rinktis tave dominancijas temas. O kol kas mokyti Aalborg universitete smagu — čia studijuoja apie 10 lietuvių. Kad ne tiek pasiilgtų namų ir galėtų dažniau pabendrauti, „pasikalbėti“, lietuviškai „Internetu“ sukūrė savo puslapį — Aalborg lietuvių pašta.

E. Andriulytė

Susipažįstame... iš k. Kento u-to etninių studijų centro naujasis direktorius dr. David Brenner su dukrele ir žmona, žurn. Aurelija Balašaitienė ir iš direktoriaus pareigų pasitraukiantis dr. Herbert Hochhauser.

ATSISVEIKINIMAS IR SUTIKTUVĖS

Kent Valstybiniam universitetui lietuviški archyvai buvo pradėti 1970 metais. Juos su dideliu pasižventimu sutvarkė labai lietuviškai nusiteikęs dr. John Cadzow. Netrukus buvo įsteigtas stipendijų fondas lietuvių kilmės studentams. Lietuviškuose archyvuose yra tokie neįkainojamos vertės leidiniai kaip Kudirkos „Varpo“ ir Basanavičiaus „Ausros“ komplektai, o bibliotekoje, šalia daugybės istorinių ir grožinės literatūros knygų, yra Valdemaro kalbų Ženevoje leidinys. Archyve ir bibliotekoje yra daugiau negu 12,000 kataloguotų knygų ir periodinių leidinių, o dabar dar papildomai kataloguojama daugiau 6,000 leidinių. Skaityklos patalpose įvestame kompiuteryje galima rasti visą archyvuose esančią medžiagą. Tai bent už Lietuvos ribų yra turtingiausias ir vertingiausias lietuviškas archyvas.

Kento universiteto etninių studijų centro ir archyvų direktoriaus pareigose dešimtį metų buvo dr. John Cadzow, kuris, šalia lietuviškų archyvų, taip pat įsteigė latvių ir estų archyvus. Jo sveikatai sunegalavus, jis 1982 metais perdavė savo pareigas dr. Herbert Hochhauseriui, su kuriuo prieš tai arti dvejus metus dirbo, jį supažindindamas su centro veikla, o pats persikėlė į Floridą. Ryšiams su Kento universiteto etninių studijų centru palaikyti Clevelande buvo įsteigtas lietuvių komitetas, kuriam iki šios dienos pirmininkauja dr. Viktoras Stankus, vicepirmininkas yra Antanas Kalvaitis, o Aurelija Balašaitienė — vicepirmininkė spaudos ir informacijos rei-

kalams. Su dideliu malonumu reikia paminėti, kad stipendijų fondui suteiktas ir Kento liutuanistiniams centrui padovotas pradinis 48,000 dolerių kapitalas jau išaugo iki 134,219 dolerių dr. Hochhauserio apskurmo ir investicijų dėka. Šiuo metu Kento universitete yra trys lietuvių stipendininkai. Kas semestrą jie gauna po 800 dolerių, tačiau, pasibaigus pavasario semestru, stipendija turbūt bus padidinta iki 1,000 dol. Stipendininkai turi būti ne vien lietuvių kilmės, bet taip pat privalo raštu ir žodžiu mokėti lietuvių kalbą.

Š.m. gegužės 4 dienos vakare, dr. Hochhauserio kvietimu, Kento universiteto etninių studijų Satterfield patalpose susirinko lietuvių, latvių ir estų tautinių programų atstovai. Lietuviams atstovavo dr. Viktoras Stankus ir Aurelija Balašaitienė. Posėdį jautriu žodžiu, bet ir su žiupsniu humoro, pradėjo dr. Hochhauser, susirinkusiems pareiškdamas, kad jau atėjęs laikas jam pasitraukti iš pareigų, tačiau jis kurį laiką liksis savo pasekejo, dr. David Brenner, literatūros ir istorijos specialisto konsultantu, kuris į susipažinimo posėdį atvyko su savo jaunuote žmona ir dviejų metų dukrele. Dr. Hochhauser trumpai ir gana sentimentaliai nupasakojo savo darbą ir pasidžiaugė labai pozityviais ir tampriais santykiais su tautybių atstovais. Po

BAIGĖ MEDICINOS MOKYKLĄ

Kristina Liaugaudaitė, dukrė Danutės Polteraitytės ir Algio Liaugaudų, šių metų gegužės mėn. 15 dieną baigė St. Louis universiteto medicinos mokyklą. Kristina gaudavo gerus pažymius, veikliai reikėsi mokyklos organizacijoje ir buvo išrinkta į medicinos „honor society“, Alpha Omega Alpha. Ji buvo viena iš vedėjų

Kristina Liaugaudaitė

„Open Door Clinic/Health Resource Center“. Ši klinika buvo pastatyta viename iš neturtingiausių St. Louis miesto rajonų. Kliniką tvarkė patys medicinos studentai ir visiems davė nemokamą medicininę pagalbą.

Kristina nuo mažens yra ateitininkė. Dvejus metus buvo Studentų Ateitininkų centro valdybos pirmininkė. Vykdamo į Dainavos stovyklą, į studentų suvažiavimus, ir kolektyvą. Dalyvavo „Spindulio“ ir Lietuvos Vytį tautinių šokių šokėjų grupių veikloje.

1998 metų vasarą Santa-riskiū ligoninėje, Vilniuje, atliko šeimos medicinos praktiką. Per vieną mėnesį ji daug išmoko apie gydymą be modernios vakarietiškos technologijos.

Kristina liepos mėn. pradės rezidenciją Loyola universiteto ligoninėje, Čikagoje. Praktikuosis vidaus ligų ir vaikų ligų (combined Internal Medicine & Pediatrics) srityse.

M.

neteisingi gandai apie netvarką archyvuose, todėl susitarta padaryti specialų vizitą į archyvus ir susitikti su Kento universiteto prezidentu, tik dar nenustatius datos.

Posėdžio dalyviai, palinkėję abiem direktoriams laimingos ateities ir padarę daugybę nuotraukų, išsiskirstė pakilia nuotaika su viltimi, kad jų archyvai ir fondai perejo į patikimas ir kvalifikuotas rankas.

Aurelija M. Balašaitienė

Vija Underlyte skaito iš savo parašytos knygos „Senelių prisiminimai“ Detroito ir apylinkių „Žiburio“ liutuanistinės mokyklos 6-to skyriaus „Senelių šventėje“.

Nuotr. Lino Mikulionio

Adele Rocyte ir Rimas Sidrys mokslo metų užbaigimo pokilyje Hilton Palmer House viešbutyje, Čikagos vidurmiestyje. Adele baigia Maria aukštesniąją mokyklą ir rugpjūtio mėn. pradės ruošis medicinos studijoms University of Chicago (Hyde Park); Rimas studijuoja verslo administraciją Marquette (Jezuitų) un-te, Milwaukee, WI.

AMERICAN TRAVEL SERVICE PIGIAUSIOS SKRYDŽIŲ KAINOS

Į VILNIŲ

5/13 - 6/15 d. 6/16 - 9/15 d.

Chicago	\$689	\$839
Newark	\$689	\$839

IŠ VILNIAUS Į

Boston	\$625
Chicago	\$675
Detroit	\$785
Los Angeles	\$925
Miami	\$905
Newark	\$675
San Francisco	\$875
Seattle	\$725
Toronto	\$675

Prie bilietų kainos
reikia pridėti mokesčius.

Grupinės kelionės 1999 metais

Taste of Lithuania	10 dienų — rugpjūtio 6-15 d.
Discover Lithuania	14 dienų — liepos 2 - 15 d.
Imperial Capitals	11 dienų — rugpjūtio 13 - 23 d.
Nativity BVM Tour Lithuania-Roma	13 dienų rugpjūtio 20 - spalio 2 d.

Del bilietų užsakymo, 1999 metų ATS lankstinuko
ir kitos informacijos, prašome kreiptis į
mūsų raštą. Maloniai Jums patarnausime.

American Travel Service
9439 S.Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000. Tel. 800-422-3190
Fax 708-422-3163
E-MAIL: ATSVL@worldnet.att.net
Web: www.americantravelservice.com

VAISTINIŲ AUGALŲ ŽINOVĖ EUGENIJA ŠIMKŪNAITĖ

REGINA ŽUKIENĖ

Šių metų kovo 26 d. Vilniuje buvo atidarytas žymios Lietuvos vaistazolių specialistės, habilituotos gamtos mokslų daktarės, chemikės vaistininkės Eugenijos Šimkūnaitės atminimo muziejus. Prieš trejus metus po trumpos ligos, 1996 m. sausio 27 d., mokslininkė iškelia Amžinybėn.

Gerai ją pažinojau, daugelį metų kartu dirbome, o 18 metų buvau net jos viršininkė.

Daktarė Eugenija Šimkūnaitė buvo savita, idomi asmenybė, žymi mokslininkė, vaistininkė ir ypač didelė liaudies medicinos ir vaistinių augalų žinovė. Ji Lietuvoje buvo plačiai žinoma, žmonių mėgstama ir net meilė „Lietuvos žiniuone“ vadinama.

Eugenija Šimkūnaitė gimė 1920 m. kovo 11 d. Rusijos pietuose — Krasnodaro krašte, Novorosijsko mieste, pačioje Rusijos revoliucijos ir pilietinio karo sukuryje. Jos tėvas Pranas Šimkūnas buvo vaistininkas, kaip ir daugelis lietuvių inteligentų šio šimtmečio pradžioje mokėsi ir dirbęs Rusijoje. Motina buvo medicinos sesuo.

Kartu su kitais lietuviams pabėgėliais Šimkūnas su šeima grįžo į savo gimtinę Utenos apskrityje, Tauragnuose, ir čia 1922 m. įsteigė vaistinę, įsigiję keliolika hektarų žemės.

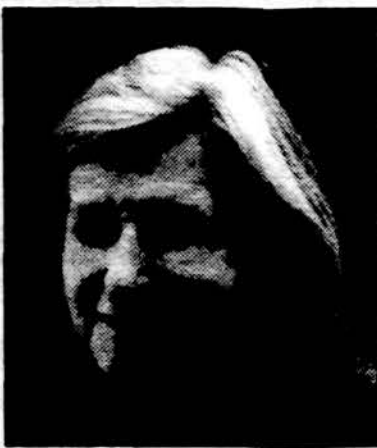
Eugenija augo nuostabioje Lietuvos vietoje: Tauragnus supa ežerai, senos girios, padarymiais apjunti piliakalniai. Graži gamta, išdidus, meniškos sielos Tauragnų žmonės, liaudies medicinos žinovai žolininkai darė didelę įtaką smalsiai, pastabiai mergaitei, formavo jos būdą ir pasaulėjautą. Iš Tauragnų kilęs rašytojas Pulgis Andriusis rašė:

„...rytų aukštaitių žolės, medžiai, žuvys, vabzdžiai, debesy, net akmenys nėra vien kalbinė ornamentika, o broliai ir seserys, lygiateisiai gyvenimo palydovai su tais pačiais rūpestiais ir džiaugsmiais, kaip ir mes“ („Rinktiniai raštai“, Bostonas, 1968 m.).

Eugenija Šimkūnaitė buvo gamtos vaikas, jai kalbėjo ir žolynai, ir miškas, ir akmenėliai ežero pakrantėje. Ji nuo mažens mylėjo gyvulius, paukščius ir žvėrelius, net žalčius ir gyvates, su kuriomis tekdavo susitikti raistuose ir miške. Jai patiko klausytis senų žmonių pasakojimų apie senovę, stebuklingą gydomųjų žolynų galią, pasakų ir padavimų. Pati Eugenija sakė, kad visi Šimkūnai turi žalčio žymę, kuri rodo, kad jie apdovanojami augalų pažinimo ir gydomo galia. Tėtos, senos žolininkės, ir kaimo senoliai mokė guvią, norinčią žinoti mergaitę vaistinių augalų paruošimo meno, užkeikimų ir žadėjimų, mokė žolynais gydyti ligonius. Eugenija visa tai dėjosi į galvą.

Mažoji Gesė, kaip ji save pavadino (tas vardas jai liko visam gyvenimui), nemėgo žaisti su lėlėmis, kaip kitos mergaitės, siuvinėti ir megzti, jai labiau patiko jodinėti arkliais, begioti, karstyti po medžius su berniukais, eiti imčių, irstyti ežerą. Bendraudama su Tauragnų žydais, pramokę žydai, net ir amato gudrybių (mokėjo pasitaisyti batus, pėrisiūti švarką). Išgydžiusi cigonaitę, susidraugavo su netoliese gyvenusiais cigonais, stebėjo jų papročius, būrimus, išmoko cigoniskai.

Eugenija nuo mažens buvo



Dr. Eugenija Šimkūnaitė.

pratinausi prie darbo: mokoma auginti vaistazoles, arti ir seti, padėti tėvui vaistinėje.

Besimokydama Utenos gimnazijoje, mėgdavo dalyvauti gimnazistų išdaigose, o po to rimtu veidu sėdėdavo pamokose. Stropiai mokėsi, todėl mokytojai jos net neįtardavo...

Vasaromis į Tauragnus atvažiuodavo daug Lietuvos šviesuolių: mokslininkų, rašytojų, menininkų. Vaistininkas buvo svestingas, apylinkės gražios. Eugenija supažindindavo svečius su Tauragnų žymyėmis, paistydavo ežerą. Mėgo bendrauti ir stengėsi įsiminti viską, ką įdomaus ir gero galėjo išgirsti iš pašnekovų, todėl ne pagal amžių buvo protinga ir išsilavinusi. Tačiau visai neskyrė dėmesio savo išvaizdai. Svarbu tik, kad būtų sveika ir patogus. Miestelio žmonės todėl dėl jos būdo, drąsos (nebijojo naktį net ir po kapinės vaikščioti), apsiirngimo, dažnai vadindavo ją „pašiusi Gesė“.

Baigusi gimnaziją, 1937 m. įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą farmacijos studijuoti. Norėjo, kaip ir tėvas, būti vaistininke. Keletą metų, kurių visada trūkdavo, užsirdavo, būdama fiziologijos katedros vedė, prof. V. Lašo „bandomuoju triušiu“, tiriant atskirų maisto produktų poveikį žmogaus organizmui. 1941 m. iškliausi kursą, pradėjo dirbti Tauragnų, Kau-

no vaistinėse, o 1942 metais — Vilniaus universiteto Botanikos sode asistente. Nors buvo sunkūs vokiečių okupacijos metai, čia turėjo galimybę gilinti savo farmakognozijos (mokslas apie vaistinius augalus) žinias, nes, uždarius Vilniaus universitetą, sode dirbo garsus universiteto farmakognostas prof. J. Mušinskis, prof. J. Straževičius ir kiti. „Tik prof. J. Mušinskio dėka supratau, kas yra tikrasis mokslas apie vaistinius augalus“, — sakė mums daktarė. Sekmadieniais važiuodavo buriuoti į Trakų ežerus. Užaugusi prie vandens, šį sportą labai mėgo.

Uždarius universitetą, studentai slapta rinkdavosi į pasikaitas, dirbo laboratorijose.



Dr. Eugenijos Šimkūnaitės kapas Tauragnuose.

Eugenija pasakojo, kad vienas studentas, dirbęs vokiečių vėžiu, pranešdavo, kada bus universiteto patikrinimas, ar ten nevyksta paskaitos; atėję tikrintojai, studentai nerasdavo... Daktarė pasakojo, kaip gelbėjo universitetą turta, kad vokiečiai traukdamiesi jo neišvežtų. „Dėjomės, kad valome patalpas. Sudėdavome mikroskopus ir kitus prietaisus į maišus, ant viršaus užberdavome kokio šlamšto ir nešdavome laukan pro sargybini. Sakydavome, kad nešame šiuksles... Patikėdavo, nė kartą nesulaikė“.

1943 m. baigė universitetą. 1943 metų vasarą Eugenijai labai pradėjo slinkti plaukai. Būdama per atostogas Tauragnuose, bijodama nuplukti, plaukus nusikirpo mašinėle. Šimkūnienė, pamčiusi dukrą turgaus dieną, pareinant namo nuskusta galva, labai išsiirgė (apie tai ji man pati pasakojo), nes taip plaukus kirpdavo tik kailiniams, belaisviams, geto gyventojams. Tokia „šukuosena“ vaikščioti gatvėje buvo pavojinga.

Eugenija, grįžusi iš Tauragnų į Vilnių, gatvėje sulaukė vokiečiai ir, neklusydamai paaiškinimų, įsodino į vagoną, vežantį sugautus žmones darbam į Vokietiją. Traukiniui kylant į kalną, sulėtinus greitį, Gesė iš vagono iššoko ir, nusiritusi pakalnėn, pabėgo.

Grįžtantis frontas 1944 m. Eugenijai atnešė daug sielvarato. Neteko mylimo žmogaus. Besirūpindama Botanikos sode ir universiteto turtu, iš Vilniaus pasitraukti užsėdė, patėję mūšio centrą. Bombardavimai, artilerijos apšaudymai, gaisrai. Pusė Vilniaus buvo sugriauta, dingo ir skurdė manta. Į Tauragnų vaistinę pataikė sviedinys, užmušė tėvą, sutrenkė motiną, sužeidė namus. Olga Šimkūnienė liko „kaip stovi“, ją prigludė kaidymynai, apie dukrą nieko nežinojo. Eugenija, Vilniaus laikraštyje perskaičiusi kad Tauragnų vaistinę sudėgė, o vaistininkę šeimai zuvo, namo nešukėjo. Tėvus apraudėjo. Tik po pusmečio, sužinojusi, kad mama gyva, pėsčia parėjo į Tauragnus.

Sovietų armijai užėmus Vilnių, po kurio laiko pradėjo dirbti Vilniaus Pirmos ligoninės vaistinėje. Maistas pagal skurdžias korteles, pagalbos iš kaimo jokios... Labai nusilpo, susirgo miokarditu, vos išsikaptė. Perejo dirbti į Sveikatos apsaugos ministerijos Vyriausiąją farmacijos valdybą inspektore. Atlyginimas mažas, iš jo pragyventi su ligota motina buvo neįmanoma. Labai skurdo, dėvėjo kareivišką milinę ir kerzavus batus, atrodė kaip vargata. Kai atvažiuodavo tikrinti vaistinės, jos nepažindami, dažnai palaikydavo karo pabėgėlę iš Rusijos, norėdavo duoti išmaldos. Transporto nebuvo, nuo vienos vaistinės iki kitos tekdavo važiuoti atsitiktine mašina, o dažnai eiti ir pėsčiomis. Lai-

kai buvo neramūs. Kareiviai ne kartą ją buvo uždarę daboklėmis asmenybei nustatyti, nes dėl vargingos išvaizdos dokumentais nepatikėdavo.

Eugenija traukė mokslinis darbas ir, palikusi Vyr. farmacijos valdybą, išvažiavo į Kauno botanikos sodą. Čia augino ir tyrė valerijonus, rinko medžiagą disertacijai. 1950 m. rudenį šį darbą tęsė Vilniuje Mokslų akademijos Biologijos institute, dirbo akademijos Botanikos sodo direktore.

1952 m. instituto Mokslinėje Taryboje apgynė disertaciją „Valerijono kultūra Lietuvoje“ biologijos m. kandidato laipsnui įgyti. Institute dirbdama, tyrė vaistinių augalų augimo vietas, sudarė užliejamų Lietuvos pievų žemėlapi.

Kartą, dirbant Botanikos sodo direktore, grįžtant iš turgaus, pardavus sodo gėrybes į Jeruzalę (Vilniaus priemiestį), pastojų kelią jai trys vagiškai. Eugenija nesutruko. Ji turėjo stiprią ranką, o studijuodama dar mokėsi ir kovos meno. Vienam vagiui stiga trenkė kaire, kitam — dešine, trečiam spyrė į tarpukojį. Vagys pasimetė, pasipriešinimo jie nesitiko. Eugenijai pasisekė pabėgti. Rytą, nuėjusi į institutą, papasakojo apie nuotyki. Vienas vagių pakliuvo į miliciją, o iştirint, matyt, buvo „savų“ ausų. Vagis pasakė užpuolęs ginkluotą moterį. Po kelių dienų NKVD išsikvietė Eugeniją ir pareikalavo atiduoti ginklą. Aiškinimu, kad ginklo neturi, tardytojas netikėjo. Tada nebetekusi kant-rybės, pasakė: „Stokit štai ten ir aš jums užvošiu... Tuomet galėsit įsitikinti, ar man reikėjo ginklo...“ Po to ją paleido.

Eugenija Šimkūnaitė buvo neaprakštiška. Kaip ir daugelis mokslininkų, nesugebėjo tvarkyti buities reikalų. Dirbant botanikos sodo direktore, sandėlininkė išvogė grūdus. Trūkumą reikėjo padengti Eugenijai, nes materialinės atsakomybės sutarties su sandėlininke nebuvo sudariusi. Teko pinigų skolintis... Norėdama skolą gražinti, 1955 m. išvažiavo į Vidurinę Aziją, į Kazachstaną dirbti vaistazolių ūkio direktore. Be to, ją domino Vidurinės Azijos vaistiniai augalai.

Kazachstane sunkiai prisitaikė prie gyvenimo sąlygų. Ten maistui gaminti, užuot malkų, naudojamas džiovintas gyvulių mėšlas su šiaudais. Nuo tokio kuro valgis įgauna nemalonų kvapą. Eugenija pusę metų taip virtų valgių negalėjo valgyti, manėsi iš Lietuvos atsiumčiamais lašiniiais. Labai sumenko. Per pusmetį prie to kvapo praprato, apetitas grįžo, bet kūno svoris pradėjo sparčiai augti ir pasiekė 100 kg, kurių iki pat mirties nepajėgė atsikratyti. Todėl daktarė labai skeptiškai žiūrėjo į visokias bado dietas. Iš patyrimo žinojo, kad po bėdavimo didėja svoris, nes organizmas kaupia atsargas (gal vėl teks badauti).

Ūkio darbininkai moters klausyti nenorėjo, tinginiavo. Kartą, netekusi kantrybės sugalvojo ilgą cheminį pavadinimą, panašų į plačiai rusų vartojamą „daugiaaukštį“ keiksmažodį. Trenkusi kamuščiu į stalą neklaužadai suriko: „Užteks“ ir pridėjo... Darbuotojas nustebo ir ištare: „Davo nado bylo po celovečeski skazat“ (seniai reikėjo žmoniškai pasakyti), ir nuo to laiko visi emė klausyti kaip viršininkės.

Vietiniai gyventojai Kazachstane ją gerbė, kviesdavo į vestuves ir kitas šventes. Ji stengėsi laikytis kazachų papročius. Tik sudėtinga buvo iš bendro dubens su pirštais imti makaronus su mėsa. Po poros

pabandymų, kai makaronai iš pirštų krisdavo atgal į dubenį (daktarė vaidinti sugebėjo), jai pasiūlydavo atskirą lėkštę. Kai kurių valgių atsisakydavo, aiškindama, kad tikėjimas juos valgyti draudžia. Kazachai tikėjimą gerbia ir neiškeisdamo. O įžeisti musulmoną — pavojinga...

Be to, Kazachstane siaubą kėlė vorai karakurtai ir gyvatės, kurių buvo ne tik stepėje, bet ir darže. Einant nusiskinti arbatos, pirmiau reikėjo lazda jas išbaityti. O kartą net įkando karakurtas. Skausmas buvo neapsakomas ir tik kazachų liaudiški patarimai išgelbėjo gyvybę.

1957 m. sugrįžusi į Lietuvą, vėl pradėjo dirbti Vyriausioje farmacijos valdyboje inspektore, o nuo 1969 m. — vaistazolių skyriaus viršininke. Nei universitete, nei Mokslų akademijoje jai vietos neatsirado. Daktarė E. Šimkūnaitė buvo per daug tiesaus ir savarankiško būdo, prisitaikyti nemokėjo.

Dirbdama daktarė išvaikščiojo Lietuvos miškus, su botanikų ekspedicijomis pabuvojo Latvijoje ir Estijoje, aplankė daugelį buvusių sovietų Sąjungos respublikų. Parasė 1971 m. Vilniaus universitete apgynė biologijos m. daktaro (po nostrifikacijos hab. gamtos m. daktaro) disertaciją „Lietuvos vaistinių augalų resursai naudojimo biologiniai pagrinai“. Tai buvo pirmoji disertacija, kurioje nagrinėjami Lietuvos vaistinių augalų resursai.

Ekspedicijose ją visi mėgo. Mėgo ir laužą įkurti, ir lapinę pastatyti, ir valgi išvirti, o įvairiausių istorijų žinojo be skaičiaus... Visus linksmindavo pasakojimais, pokštais, visus įtraukdavo į kūrybinę darbą. Tyrinėdama vaistinių augalų augimo vietas, rinko tautosaką ir žodžius lietuvių kalbos žodynui. Sukinko jų talkščius. Domėjosi archeobotanika, talkindavo archeologams prof. R. Rimantienėi, Daugdužiui, nustatinėdama augalų rūšį ir amžių iš kasinėjimų metu rastų gaisravietėse suanglėjusių augalų, grūdų liekanų.

Dažnai skaitė paskaitas visuomenei. Visuose miestuose, tiek didmiesčiuose, tiek rajonų centruose būdavo pilnos auditorijos klausytojų. Po kelias valandas jos nepaleisdavo, klausinėdavo. Sakoma, kad tik rašytojo Tumo Vaižganto ir Eugenijos Šimkūnaitės klausytis suėdavo tiek žmonių. Iš jos jie mokėsi sveiko gyvenimo būdo, gamtos reikšmių pažinimo, liaudies medicinos išminties. Daktarė kalbėjo ir labai įtaigiai ir vaizdingai. Jos kalba pilna kalbos perlų, senovinių žodžių, kuriuos pamiršome, keisdami svetimybėmis.

Sovietų okupacijos metais daktarė kartu su Urbiene 1971 m. parasė knygą „Vaistazolės“, daugiau apsiriboję straipsniais moksliniuose ir populiariuose žurnaluose. Parasė jų labai daug. Rašė apie vaistinius augalus, liaudies mediciną, tautosaką ir kitais klausimais. Išleisti knygą sovietiniais laikais reikėjo pažinti, turėti stiprų užnugarį, mokėti pataikauti. Viso to daktarė neturėjo. Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1991 m., parasė išleido pasakas su patarimais ir pamokymais: „Girios medeliai žali žaliuonėliai“, 1993 m. — knygėlę „Gyvacių karalystė“, 1994 m. — „Ką tik žino ragana arba gyvenimas be tablečių“. Turėjo dar daug užnarymų, ypač no- rėję išleisti knygą apie Indrąją, senovės Aukštaitių pramotę, tačiau netikėta mirtis makaronus su mėsa. Po poros

turėjo savo prasmę, pridengta simboliais. Labai gaila, kad staigi mirtis neleido jai savo žinių mums perteikti. Mirdama didelį lobį išsinešė su savimi. Tiesa, liko jos rankraščiai, kurie laukia tyrinėtojų.

Daktarė nekrepdavo demesio į materialinius sunkumus, jos atlyginimas ir pensija visada buvo nedideli, tenkindavosi mažu. Galėjo būti turtinga, jei už savo konsultacijas būtų emusi pinigų, nes patarimo ir pagalbos busirgus į ją kreipdavosi begale žmonių. Ji laikėsi žolininkų principo: už ligonių gydymą negalima imti atlyginimo, nes sugebejimas gydyti, tai Dievo dovana.

Daktarė buvo vieniša. Artimų giminių neturėjo, todėl labai vertino draugus, bendradarbius ir pažįstamus, ypač paprastas Tauragnų moteris. Atgautą savo tėvų žemę padovanavo Tauragnų vidurinei mokyklai, o kuklų savo dviejų kambarių butą ir nedideles santaupas testamentu paliko Lietuvos Farmacijos sąjungai. Dabar jame įrengtas jos vardo muziejus.

Paskutinėn kelionėn daktarę lydėjo didelė minia vilniečių. Su ja atsisveikinti Šv. Jonų bažnyčion ejo ir ejo žmonės. Jos palaikus prigludę svestinga Tauragnų žeme, kurioje išlįsi ir jos tėvai. Ant jos kapo daktarė prašė pasodinti vyšnią. Lietuvos farmacininkai šį jos norą įvykdė — pastatė paminklą ir pasodino vyšnią.

1997 metais buvo įsteigtas dr. Eugenijos Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondas, kurio paskirtis remti neturtin- gus studentus, tyrinejančius vaistinius augalus, išleisti dr. Šimkūnaitės raštus, populiari- ninti vaistinių augalų gydo- mąsias savybes ir liaudies me- dicinos žinias.

1998 m. kovo mėn. Taurag- nų vidurinei mokyklai buvo suteiktas dr. Eugenijos Šim- kūnaitės vardas.

Šių metų kovo 17 d. Mokslų akademijos Botanikos institu- to Verkių rūmuose buvo pri- statyta dr. Eugenijos Šimkū- naitės parašyta ir „Valstiečių laikraščio“ redakcijos išleista knyga „Indraja — Saulės duk- tė“. Po daktarės mirties buvo rastas jos rankraštis. Tai ku- rinys, parašytas sodria aukš- taitių tarme, apie Indrąjos kraštą, žemę, kuri matoma, įlipus į aukštą Salako bažny- cios bokštą, apie Indrąją — Saulės dukterį, šio krašto val- dovę. Indrąja išmoko žmones auginti javus, pažinti gydo- muosius žolynus. Tačiau žmo- nės buvo nedėkingi, jos dova- nas paleido vėjams ir Indrąją užrūstino. Indrąja supykusi paliko žmones, o kraštas suny- ko nuo ligų.

Į knygos pristatymą susirin- ko daug dr. Šimkūnaitės drau- gų, pažįstamų ir gerbėjų. Ra- dijo žurnaliste Matviekiene atsinešė išsaugotą radijo įrašą su daktarės įkalbėta laida. Visi tylėdami klausėsi neuz- mirštamos daktarės Eugenijos Šimkūnaitės šnekos.

Memorialiniame muziejuje įrengta ekspozicija byloja apie daktarės Eugenijos Šimkūnai- tės kuklumą, apie jos meilę Lietuvos praeičiai, liaudies iš- minčiai, meilę knygoms, žmo- nėms ir muzikai.

DRAUGAS, 1999 m. gegužės 22 d., šeštadienis

5

gyvenimo siūlą, ir planai liko neįvykdyti.

Daktarė Eugenija buvo su- dėtingo, prieštaringo, o kar- tais ir šiurkštaus būdo, bet ge- ros širdies. Ką turėjo, tuo dali- nosi su kitais. Buvo draugiš- ka, visada pasiruošusi padėti. Tačiau švelnumo nemėgo. Tu- rėjo humoro jausmą, dažnai pati juokdavosi iš savęs, va- dindama save „ragana“. Mėg- davo vaidinti pranašautoją, raganauti, burdavo iš surink- tų per Jonines žolynų, spėda- vo ateitį iš delno, sudarinėda- vo horoskopus. Su ja niekada nebuvo nuobodu. Niekada ne- atsiskaldavo dalyvauti kokia- me renginyje, o, kai buvo jau- nesnė, ir jį surengti. Turėjo tam daugybę idėjų. Mokejo ra- šyti eiliuotas epigramas, gra- žius palinkėjimus. Buvo labai vaisinga, žinojo daugybę ku- linarijos ir farmacijos paslap- čių, svečius vis kuo nors nu- stebindavo. Labai brangino jai dovanotus suvenyrus, juos saugojo visą gyvenimą. Tik dovanotas gėles nunešdavo į teatrą.

Labai mėgo operą ir baletą. Nuo pat jaunystės, atsisaky- dama gardesnio karnio ar naujo rūbo, stengėsi nepraleis- ti nei naujo pastatymo, nei naujo atlikėjo. Artistams visa- da dovanodavo gėlių. Teatre buvo savta, dažnai žodžiu ir raštu artistus mokydavo, pa- tardavo, kritikudavo ir... gy- dydavo žolelėmis. Mėgstamus aktorius kviesdavosi į savo vardinį ar gimtadienio vais- šes, o šie mielai ateidavo.

Neapkentė neteisybės, ir, jei įtardavo, kad žmogus kreipia- si ne su gerais norais, nesi- varžydama jį išbardavo, kar- tais net labai piktai. Netingėjo pažūrėti į knygą ar paklausti kitų, jei pati ko nežinojo, ta- čiau tvirtai laikėsi savo nuo- monės. Didžiudavosi, o gal taip stengėsi parodyti, kad ją botanikai vadina „dilgele“, nes mėgdavo kartais skaudžiai nuplakti, jei bendradarbis kuo nusikalto.

Žmonės daktarę meiliai va- dino „Lietuvos žiniuone“. To- čiu pavadinimu Lietuvos kino režisierius H. Sobolevičius apie daktarę Eugeniją Šimkūnaitę sukūrė filmą, kurį demonst- ro kine teatruose.

Daktarė labai mėgo jauni- mą. Norėjo jam perteikti savo žinias. O jį turėjo su kaupu. Labai gerai pažinojo vaisti- nius augalus, jų gydomąsias savybes, mokėjo daugybę už- kalbėjimų ir užkeikimų, labai vertino liaudies medicinos ži- nias.

Ji visada mums aiškindavo, kad liaudies medicina yra di- delis tautos turtas. Jis ypa- tinga reikšmė turėjo senovėje, kai nei gydytojų, nei vaistinių nebuvo. Liaudies medicinos žinios iš kartos į kartą būdavo perduodamos tik pačiam do- riausiam ir sumaniausiam genties nariui; kad priešas ne- galėtų jomis pasinaudoti, jos dažnai būdavo užšifruojamos, pakeičiant vaisto pavadinimą beprasmišku žodžiu ar nuro- dymą visai nesuprantamu žo- džiu kratiniu. Todėl šias ži- nias galėjo iššifruoti tik gerai jas zinantis. Kaip pavyzdį nu- rodė: „Susizeidus ant žaidos uždekt karvės mėšlo“ (Tiesa, apie tai aš skaičiau kažkokia- me sename Lietuvos žurnale, kur buvo labai piktnamasi kaimo žmonių neįmanymu).

O iš tiesų nurodoma tarp dviejų kalkakmenių sutrinti kraują, masė tampa pa- naši į mėšlą, bet ji iš tiesų turi dezinfekcinių ir kraują stab- dantių savybių. Į lietuvių pa- sakas daktarė žiūrėjo kaip į tikrovės atspindį, mąsų tautos papročių ir įstatymų išraišką. Kiekviena senovinė daina jai

turėjo savo prasmę, pridengta simboliais. Labai gaila, kad staigi mirtis neleido jai savo žinių mums perteikti. Mirda- ma didelį lobį išsinešė su savi- mi. Tiesa, liko jos rankraščiai, kurie laukia tyrinėtojų.

Daktarė nekrepdavo demesio į materialinius sunkumus, jos atlyginimas ir pensija visa- da buvo nedideli, tenkindavosi mažu. Galėjo būti turtinga, jei už savo konsultacijas būtų emusi pinigų, nes patarimo ir pagalbos busirgus į ją kreipda- vosi begale žmonių. Ji laikėsi žolininkų principo: už ligonių gydymą negalima imti atlygi- nimu, nes sugebejimas gydyti, tai Dievo dovana.

Daktarė buvo vieniša. Arti- mų giminių neturėjo, todėl la- bai vertino draugus, bendra- darbius ir pažįstamus, ypač paprastas Tauragnų moteris. Atgautą savo tėvų žemę pa- dovanavo Tauragnų vidurinei mokyklai, o kuklų savo dviejų kambarių butą ir nedideles santaupas testamentu paliko Lietuvos Farmacijos sąjungai. Dabar jame įrengtas jos vardo muziejus.

Paskutinėn kelionėn daktarę lydėjo didelė minia vilnie- čių. Su ja atsisveikinti Šv. Jo- nų bažnyčion ejo ir ejo žmo- nės. Jos palaikus prigludę svestinga Tauragnų žeme, ku- rioje išlįsi ir jos tėvai. Ant jos kapo daktarė prašė pasodinti vyšnią. Lietuvos farmacinin- kai šį jos norą įvykdė — pa- statė paminklą ir pasodino vyšnią.

1997 metais buvo įsteigtas dr. Eugenijos Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondas, kurio paskirtis remti neturtin- gus studentus, tyrinejančius vaistinius augalus, išleisti dr. Šimkūnaitės raštus, populiari- ninti vaistinių augalų gydo- mąsias savybes ir liaudies me- dicinos žinias.

1998 m. kovo mėn. Taurag- nų vidurinei mokyklai buvo suteiktas dr. Eugenijos Šim- kūnaitės vardas.

Šių metų kovo 17 d. Mokslų akademijos Botanikos institu- to Verkių rūmuose buvo pri- statyta dr. Eugenijos Šimkū- naitės parašyta ir „Valstiečių laikraščio“ redakcijos išleista knyga „Indraja — Saulės duk- tė“. Po daktarės mirties buvo rastas jos rankraštis. Tai ku- rinys, parašytas sodria aukš- taitių tarme, apie Indrąjos kraštą, žemę, kuri matoma, įlipus į aukštą Salako bažny- cios bokštą, apie Indrąją — Saulės dukterį, šio krašto val- dovę. Indrąja išmoko žmones auginti javus, pažinti gydo- muosius žolynus. Tačiau žmo- nės buvo nedėkingi, jos dova- nas paleido vėjams ir Indrąją užrūstino. Indrąja supykusi paliko žmones, o kraštas suny- ko nuo ligų.

Į knygos pristatymą susirin- ko daug dr. Šimkūnaitės drau- gų, pažįstamų ir gerbėjų. Ra- dijo žurnaliste Matviekiene atsinešė išsaugotą radijo įrašą su daktarės įkalbėta laida. Visi tylėdami klausėsi neuz- mirštamos daktarės Eugenijos Šimkūnaitės šnekos.

Memorialiniame muziejuje įrengta ekspozicija byloja apie daktarės Eugenijos Šimkūnai- tės kuklumą, apie jos meilę Lietuvos praeičiai, liaudies iš- minčiai, meilę knygoms, žmo- nėms ir muzikai.

Vilnius atsidūrė pasaulio turistų labiausiai patrauk- lių vietovių „hottest destina- tions“ sąraše. Kovo mėn. lai- doje „Conde Nast Traveler“ žurnalas aprašo Vilnių — senamiestį, bažnyčias, vieš- butius; pamini ir Dūkijos miškus, Aukštaitijos ežerus. Žurnalas vadina Lietuvą Bal- tijos kraštų dinamiskiausia.

Ieškome patyrusio daiktojo su nuosavu automobiliu. Darbas šiaurės vakarų priemiestuose. Skambinti 8 v.v. iki 10 v.v. Tel. 847-808-9109. Kalbėti angliškai arba rusiškai.

Statybos kompanija ieško patyrusių statybių ir statybos darbininkų. Skambinti tel. 847-699-7971

Jei jums reikalinga slauga 24 val. parą, rasite tai Apolonijos namuose. Atskiras kambarys, šviežias maistas ir visos kitos reikalingos paslaugos. Tel. 773-863-8980

Lemont, IL
Only 8 condos left within walking distance of Lith. World Center, Jewel, Walgreen, etc.
Starts at \$125,900.
Open Sundays 12-4p.m. or by appointment. One blk. East of State St. on 127 St. Tel. 630-257-3305

HELP WANTED

AMERICAN TRAVEL ABROAD, a leading tour operator to Europe, is looking for a reservation agent with travel background. Experience in SABRE, APOLLO a plus. Must be fluent in Lithuanian and English and conversant in Polish. Good working conditions and excellent pay. Please fax resumes to 773-467-0701.

Ieškoma angliškai kalbanti moteris padėti invalidei moteriai apsiūvinti ir namų ruošoje. Reikia turėti vairuotojo leidimą. Darbas nuo vakaro iki ryto. Dienos metu - laisva. Rekomendacijos būtinos. Skambinti Jerri, tel. 773-553-3353

DĖMESIO! Dažnai butus, namus greitai ir sąžiningai, pigiai ir kokybiškai. Taip pat atlieku ir kitus namų remonto darbus. Darbas garantuotas. Turju geras rekomendacijas. Tel. 708-656-6599

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir parduodame parduoti naudotus autos. Pigi parduodame išsimo-kėjimui: remontoje po avarijų, atstome auto geometriją, užsakome dalis geriausiu kainu, keičiame agregatus. Skambinti Rimui tel. 708-281-4506.

AMERICAN TRAVEL ABROAD, INC.

MAIN OFFICE

5316 N. MILWAUKEE AVE.,
CHICAGO, IL 60630. TEL. 773-467-0700.

OUT OF STATE

TEL. 1-800-342-5315

5058 S. ARCHER AVE.,
CHICAGO, IL 60632.
TEL. 773-838-8888.

7109 W. ARCHER AVE
CHICAGO, IL 60638
TEL. 773-788-1000.

NILES OFFICE

9509 N. MILWAUKEE
AVE., NILES, IL 60714.
TEL. 847-581-9800.

PAVASARIO KAINOS

	ten ir atgal	viena pusė
Ryga	\$655	\$491
Kijevas	\$675	\$506
Lvovas	\$705	\$529
Minskas	\$675	\$506
Vilnius	\$655	\$491
Moskva	\$675	\$506
St. Peterburgas	\$675	\$506

5150 W. BELMONT AVE.,
CHICAGO, IL 60641.
TEL. 773-685-2020.

5637 W. BELMONT AVE.,
CHICAGO, IL 60634.
TEL. 773-237-4747.

3000 N. MILWAUKEE
AVE., CHICAGO, IL 60618.
TEL. 773-489-4999

Siųsti pinigus per WESTERN UNION taip saugu ir greitai, lyg jūs pats juos nuvežtumėt!

WESTERN UNION persiunčia pinigus net į 165 kraštus.

Lietuvoje - į 93 vietas!

Informacijai skambinkite: **800-325-6000**

Website - <http://www.westernunion.com>

© WesternUnion®

WESTERN UNION MONEY TRANSFER

The fastest way to send money worldwide.™

FOR SALE: Beautiful wool hand weaved bedspreads and pillows from loom. Double and queen size is gold. Another double is blue. Pillows are red, green and red, green & yellow. Rugs, too; 2 Lithuanian costumes; women's size 16-18 & 12-14. Best offers.
Tel. 708-460-2274.
Please leave message if no answer.

Tom's Remodeling & Construction, Inc.
Interior & exterior:
• dry wall
• painting
• kitchen, bathroom, basement
• carpentry
• siding & decks
General construction
Tel. 815-464-0261

maridana
For unique Lithuanian Arts and crafts, please visit
www.maridana.com

TRANSPORTAS - LENGVATŲ PINKLĖS

Vilniuje protestavo miesto autobusų bei troleibusų vairuotojai. Jie reikalavo laiku išmokėti atlyginimus bei už kenksmingas darbo sąlygas suteikti papildomas kasmetines atostogas.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, negaudamos joms priklausantių kompensacijų už lengvatas turinčių keleivių vežimą, Lietuvos viešojo transporto įmonės patiria milžiniškų nuostolių. Del skolų „Sodra“ gali bet kurią dieną užblokuoti Vilniaus autobusų parko sąskaitą.

Balandžio pradžioje Alytaus autobusų parkas, nesulaukdamas kompensacijų iš rajono savivaldybės ir patirdamas nuostolius, pirmasis Lietuvoje atsisakė priemiesčio maršrutais už pusę kainos vežti invalidus ir 70 metų sulaukusius pensininkus. Nors tokiais veiksmais pažeidžiamas įstatymas, vežėjai neatmeta galimybes, kad antiįstatymiškų veiksmų bus imamasi ir ateityje.

Perkate automobilį?

Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galėsite sėst už vairo šiandien!
(630) 207-2748

AMBER CONSTRUCTION Co.
Dengiami stogai, kalamos „siding“, atliekami cemento, „plumbing“ bei kiti namų remonto darbai.
„Licensed, Insured, Bonded“
Skambinti Sigita, tel. 773-767-1929.

Išvežame šukles, statybinių medžiagų, atliekas, pervežame baldus ir kt. didesnius daiktus.
Kokybiškai atliekame namų mūrijimo darbus.
Tel. 708-749-1922

Visoms Lietuvos viešojo transporto įmonėms per metus reikia apie 220 mln. litų kompensuoti nuostolius, patirtus vežant keleivius su lengvatomis arba nemokamai. Tačiau iš tikrųjų kompensacijų gaunama tik 75-80 mln. litų.

Pasak Vilniaus autobusų parko generalinio direktoriaus Algimanto Baublio, lengvatų turinčių keleivių Vilniuje kasmet padaugėja keliais tūkstančiais. Šiame Vilniuje nemokamai transporto paslaugomis naudosis beveik 63,000 gyventojų. Kaune, kuriame gyvena mažiau žmonių nei Vilniuje, nemokamai visuomeniniu transportu važinėja dar daugiau žmonių - 63,200.

Kita vertus, vežėjai teigia, kad po to, kai buvo padidintas akcizas degalams, dabartinė vienkartinio bilieto kaina važiuoti mieste - 60 centų - yra tiesiog populistinė. Ekonomistų skaičiavimu, Vilniuje vienkartinis bilietas turėtų kainuoti apie 1,20 lito.

R. Jakutyte

Mortgages

Is the only business we do...

No Application Fee
Down Payment 3-5%
No Points
Fast Turnaround



Jurita Janaviciute
Kaltu Ietuviškai

Special Programs
✓ Documented 5% Down
✓ Derogatory Credit
✓ No Co-Signing

Highland Banc Corp.

No Income Verification Programs
(773) 229-0022 • (800) LOAN-203 • (773) 205-1414
6945 W. Archer Ave. Chicago, IL 60638 4750 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL 60630

Willowbrook Ballroom
9900 SOUTH ARCHER ROAD, WILLOW SPRINGS, ILLINOIS TEL 708.839.1000
Seties pokylių sales - tinka įvairioms progoms

35 iki 40 svečių
40 iki 60 svečių
60 iki 100 svečių
100 iki 135 svečių
125 iki 175 svečių
225 iki 550 svečių
Puikus maistas, geriausi gėrimai, malonus aptarnavimas
Ar mėgstate šokti? Šokiai vyksta kiekvieną dieną; ketvirtadieniais ir sekmadieniais groja 10 žmonių orkestras (galite pasitobulinti šokio mene - vyksta pamokos)

TIKRAS KAIMIETIŠKAS SŪRIS PAGAMINTAS TRADICINIŲ BŪDŲ

ANDRULIO šeima Michigan valstijoje nuo 1940 m. senovišku tradiciniu būdu gamina sūrus. Turime jų įvairiausių, paragaukite: sūris be priedų, be druskos, sūris su kumysais, su „chives“, Pesto, su krupėmis, su česnakais ir svogūnais ir Peta sūris. Šiuos sūrus rasite maisto parduotuvėse, „deli“ skyriuose. Galite užsisakyti ir telefonu: 616-462-3301 arba per world wide web: www.andrulischeese.com

ANDRULIS
Michigan Farm Cheese Dairy, Inc.
4296 Ambler, Farmville, MI 49410

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?
• padėsime pigiai nusipirkti iš varžytinių;
• maži mėnesiniai mokesčiai, norint pirkti išimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Ardinas, tel. 773-205-7702.

OAK LAWN CONDOS
Rare 3 bedroom, 2 bath, dining room & garage, also 3-2 bedrooms; all have dining room & some 1+ bath ranging from \$65,900 to \$139,900.
Call Asta at Century 21 Accent - Homefinders 708-423-9111 or Page 312-707-6128

Home Health Care Int. Agency
ieško asmenų prižiūrėti vyr. amžius žmones. Angli k. reikalinga. Vairuotojo leidimas ir rekomendacijos pageidaujamos.
\$75 iki \$120 / dieną. Skambinti Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

Calls to LITHUANIA
\$0.42 per/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
We also offer prepaid Calling Cards: calls to Lithuania 37 c/min.
For information call AOF International:
1-800-449-0445

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjomis kompanijoms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:

ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/PCA ATSTOVYBĖ
2346 W 60th Street
Tel.: 773-776-1486

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas priemonėmis kainomis. Draudimas garantuotas. GEDIMINAS
773-925-4331

KEPKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8300

• Lietuviška duona ir ragutiniai
• Vestuviniai ir įvairūs tortai
• Lietuviškas maistas - "catered"
• Siunčiame mūsų produktus UPS
Atidaryta 7 dienas savaitę

KAVINĖ
390 N. Clark, Chicago, IL 60610
Tel. 312-644-7790
Kepklos produktai ir užkandžiai miesto centre
Savaitgalį uždaryta

SKELBIMAI

Ivairūs

ELEKTROS
VEDIMAI - PATAISYMAI
Turju Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesy. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ NAMŲ REMONTAS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolski ir Of. Mgr. Autos S. Kane kalba Ietuviškai.
FRANK ZAPOLSKI
3208 1/2 West 80th Street
Tel. (708) 424-0884
(773) 681-0884

STALYS - CONSTRUCTION
Stalys darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "siding", "soffits", "deck", "gutters", plėtimai ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turju darbo draudimą.
S. Benedit, tel. 630-241-1912.

Ieškomi darbininkai valymo darbams. Turi turėti savo transportą ir važinėti greitkeliais į vakarinius priemiestius. Skambinti po 6 v.v., tel. 708-652-2110.

Kokybiškai atliekame mašas ir didesnius namų vidaus darbus: dedame gipso sienes, dažome, klojame plyteles, įrengiame rūsius. Skambinti: Vladas, tel. 630-243-9385

G.L. Quality Body Shop
Automobiliai
Ieškote - nupirškime. Patikėkite ir avariją ar sugedusį auto. - suremontuosime. Norite išlaikyti ir Lietuva - išlaikysime. Reikalingi skardiniai. Skambinkite 815-723-7650.

Atliekame namų išorės darbus: kalame visų rūšių "siding", dedame "seamless gutters" ir "soffits". Turime draudimus. Skambinti
Romas: 708-728-0208

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. \$355 mėn. + "security" Tel. 773-778-1451

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 590-0205
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas vertui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Sinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-585-6100 Pager 312-368-4307
Fax 773-585-3997

Century 21 Accent
Homefinders
9201 S. Cicero
Oak Lawn, Illinois 60453
Business (708) 423-9111
Voice Mail (708) 233-3574
Fax (708) 423-8235
Pager (312) 707-6120
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiestuose

VIDAS POSKUS

RE/MAX HOME CENTER
Marketing Consultant
Tel. 773-297-2013
708-886-9386 V.M.
• perkant ar parduodant nekilnojamą turtą;
• „foreclosure“ ir „handyman-special“ nuosavybės;
• nekilnojamo turto įvertinimas.

Chicago šeimai ir šeimoms priemiesčiuose perkant ir parduodant nuosavybes, kreiptis
GOLDWILL BANKER
RE/MAX HOME
AUDRA KUBILIUS
1508 Sherman Ave.
Evanston, IL 60201
Business (847) 864-2600
Fax (847) 475-5567
Voice mail
(847) 465-4397
E-mail
akubilius@aol.com

NEKILNOJAMO TURTO KENTELĖ (INFORMACIJA)

Kokių patarimų jums reikia? Prieš apsilankydami pas nekilnojamo turto agentą, apsispręskite, kokių patarimų Jūs norite naujame name. Jei surašysite juos popieriaus lapu, pirmas susitikimas su agentu atrodys daugiau naudot. Štai keltis esminiai dalykai, kuriuos verta žinoti:
• Namo dydis
• Sėslus
• Nuosavybės tipas
• Viena
• Kokiame norintume mokykloje
• Miegamųjų skaičius
• Šeimos kambarys
• Vėdinimo
• Kokių tipų virtuvė
• Žemės plotas
• Garasas
• Žalynas
• Oro vėsinimas ir kt. (veranda, mansarda, baseinas ir t.t.)
Surašysite ir tuos dalykus, kurių Jūs visai norėsite.

Daugiau informacijos jums suteiks ir padės nusipirkti arba parduoti nekilnojamo turtą
FIRST RATE REAL ESTATE
AUSRA PADALINO
4545 W. 67th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-767-2400

BŪD CONSTRUCTION

Kokybiškai atliekami visi namų išorės darbai: stogai, "siding", lietuviškas, mediniai balkonai, "porches" ir "decks", mūrinimas, "back pouring", namų ir garažų remontas. Skambinti Kazimierui, tel. 708-463-1280.



JAV LB Krašto Valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Ruošia: Birutė Jasaitienė ir Aldona Šmulkštienė
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. (773) 476-2655; Fax (773) 436-6909

PASKUTINIS JŪSŲ ŽODIS

Testamentas — tai jūsų paskutinis žodis — jūsų paskutinė valia. Nesvarbu, ar kam patinka, ar ne, bet su jūsų testamentu surašytas noras turi visiškai būti įvykdytas. Testamentą vykdydamas seka valdžia, kad jūsų norai būtų išpildyti ir kad kas nors nepiktaudotų jūsų paliktu turto. Šiame skyriuje daug rašėme apie testamentų reikalingumą, bet čia norime pridėti dar porą pastabų, kurias turėtumėte žinoti, sudarant testamentus. O testamentą turėdami turite visi: jauni ir seni, tam, kad netikėtai apsilankytų ši pasaulyje, jūsų uždėtos pinigai ir įsigyti turta atitektų tiems, kam jūs norite: žmonai, vyriui, vaikams, vaikaičiams, ar kitiems giminėms, lietuviškoms labdaros organizacijoms, lietuviškai veiklai ugdyti organizacijoms, lietuviškoms religinėms institucijoms ir pan., o nenuiektų į valdžios išdą ar miesto kasą.

Darant testamentą reikia atsižvelgti į šiuos punktus:

Kas rūpinsis jūsų vaikais? Daugeliui žmonių yra ne tiek svarbus materialinių gėrybių paskirstymas, kiek svarbu, kas atsitiks su paliktais gyvais, brangiais šeimos nariais. Sudarant testamentą, turintys nepilnamečius vaikus reikėtų pagalvoti, ką norėtumėte palikti jų globėjais. Ar tai būtų negimė, ar giminės, kurie gyvena toliau ar artčiau. Jūsų numatytas globėjas turėtų apie tai žinoti iš anksto ir duoti savo sutikimą.

Kas rūpinsis jūsų palikimo paskirstymu? Kas tvarkys vaikams paliktą palikimą? Turite pagalvoti, ar numatytas globėjas vaikams sugebės tvarkyti vaikų palikimą, iki jie taps pilnamečiai. Jūs taip pat turite pasirinkti tinkamą testamentą vykdytoją, kuris sugebės jūsų testamentą palikti tvarkyti taip, kaip jūs pageidaujate.

Neužmirškite įrašyti nurodymus, kada ir kaip jūsų palikimas turi būti paskirstytas jūsų vaikams. Ar jūsų vaikai turi gauti tam tikrą pinigų sumą, sulaukę tam tikro amžiaus, ar jie turėtų gauti pinigų sumas, išdėstytas laiko tarpiais.

Kada rašote testamentą, pagalvokite ir apie tai, kas turėtų rūpintis jūsų sveikatos reikalais, jei pats nebepajėgsite daryti reikalingų sprendimų. Pagalvokite apie įgaliojimus patikimam, artimam asmeniui, suteikiančiam jam galią daryti reikalingus sprendimus. Angliškai tai vadinasi „power-of-attorney“.

Pagalvokite ir apie tokį atvejį, rašant testamentą, kada visai nėra paveldėtojų. Jei neturite vaikų, kam norėtumėte palikti savo turtą? Ar kitiems šeimos nariams, giminėms, labdarai ir t.t.? Jei turite rinkinius brangenybių, meno kūrinių, senienų ir kitų dalykų, pagalvokite, kam ką skirsite, kad jums mirus, nebūtų dėl to bereikalingų ginčų, piktumų, net ir tarp pačių artimųjų giminų. Tai galima padaryti laikus nuo laiko peržiūrint savo testamentą, pakeičiant dalis, vadinamas „memoranda“, arba „codicils“, ir neperrašant viso testamento.

Kitas svarbus klausimas yra palikimo mokesčiai. Kaip galima juos sumažinti, kad palikuonims nereikėtų mokėti daug pinigų valdžiai. Bet šis

dalykas nėra pats svarbiausias rašant testamentą ir tai neturėtų keisti jūsų norų. Vienas būdas išvengti didelių paveldėjimo mokesčių yra sudarymas „trust“ sau ir žmonai/vyriui atskirai, tai, kad jūs abu galėtumėte palikti didžiausią turto dalį palikuonims be mokesčių — „tax-free“. Jūs galite palikti žmonai/vyriui neribotą sumą turto, bet tik 650,000 dol. kitiems palikuonims. Ši palikuonių suma bus keliama, kol 2006 metais pasieks vieną milijoną dolerių.

Pavyzdžiui, dėl 1 mln. dolerių paveldėjimo, kaip jis gali būti apmokestinamas. Sakysime, jūs ir žmonos turtas kartu sudaro vieną milijoną dolerių. Jums mirus, ji paveldi žmona. Ir kai ji mirs, dalis tų pinigų bus apmokestinama. Kad to būtų išvengta, reikėtų sudaryti bei parengti „trusts“ ir turtą padalinti tarp žmonos ir vyro. Vyrui mirus, vyro vardu sudarytą „trust“ esantis turtas gali būti žmonos naudojamas iki jos mirties ir po to jis pereina paveldėtojams, ir už tai nereikia jiems mokėti mokesčių. Pagrindiniai testamentai gali būti tvarkomi advokatų, bet jei jūsų turtas perviršia vieną milijoną dolerių, jums reiktų pagalvoti apie „estate planning“, kad dalis turto nebūtų išmokama mokesčiams.

Tai, ypač, tie, kurie yra turtingi, turi pagalvoti ir iš anksto planuoti, kad kuo daugiau turto paliktų palikuonims ir kad kuo mažiau jo būtų išmokama mokesčiams. Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune“, 1999/5/10.

SOCIAL SECURITY PENSIJĄ

Pensija už Amerikos ribų

Jeigu esate Amerikos pilietis, galite gauti pensiją, gyvenamas bet kur, bet kuriam pasaulio krašte, išskyrus Kambodiją, Kubą, Šiaurės Korėją, Vietnamą ir daugumą buvusių Sovietų respublikų, tik ne Estiją, Latviją, Lietuvą ir Rusiją. Tai, jei esate pilietis, ir gaunate „Soc. Sec.“ pensiją, išvažiuavę į Lietuvą, ją gausite. Bet išvažiuojant į kiti kraštą, turi susitvarkyti su „Soc. Sec.“ įstaiga. Mažiausia pora savaičių prieš išvykstant, turite nuvykti į „Soc. Sec.“ įstaigą, duoti jiems savo būsimo adresą ir pranešti, kur norite, kad jūsų pensijos čekis būtų siunčiamas. O pasirinkimas yra toks: galite susitarti su Amerikos banku, kad jūsų pensiją „Soc. Sec.“ įstaiga siųstu į tą banką, o paskui bankas jums periodiškai tam tikrą sumą pinigų persiųs Lietuvon. Arba galite turėti to banko čekius ir Lietuvoje juos išsikeisti. Taip pat „Soc. Sec.“ įstaiga gali jums siųsti pensijos čekius duotu adresu Lietuvon: į jūsų gyvenamąją vietą, į jūsų sąskaitą Lietuvos banke ar į Amerikos ambasadą, iš kurios paskui turėsite čekį pasiimti. „Soc. Sec.“ pensiją Lietuvon duotu adresu yra siunčiama paštu. Amerikoje „Soc. Sec.“ įstaiga pensiją į jūsų pasirinktą banką persiunčia elektroniniu paštu, už Amerikos ribų — tik paprastu paštu. Nesvarbu, kur jūsų pensijos čekis siunčiamas, svarbu, kad „Soc. Sec.“ įstaiga turėtų jūsų adresą. Vieną kartą metuose „Soc. Sec.“



Sekminės. Nuotr. Vytauto Maželio.

įstaiga atsiunčia įvairią informaciją ar klausimus, jei tas laiškas grįš atgal į „Soc. Sec.“ įstaigą, jums gali nutraukti pensiją, gali pagalvoti, kad jūsų nėra gyvo, kad laiškas grįžta atgal.

Amerikoje gyvenantiems pensijos gavėjams, ji periodiškai, brangstant pragyvenimo lygiui, yra keliama. Gyvenant kitame krašte, jūsų pensija niekada nebus keliama, nes „Soc. Sec.“ įstaiga negali įvertinti kito krašto pragyvenimo lygio pakilimo. Medicare draudimas jus draudžia tik Amerikoje. Šis draudimas negalioja kitame krašte. Todėl išvažiuojant gyventi Lietuvon, sustabdykite Medicare draudimą, sutaupysite keliasdešimt dolerių.

Informacija iš „Soc. Sec.“ leidinių.

IRA — TAUPYMO BŪDAS

Tradicinė IRA ar Roth IRA — tai valdžios skatinamas taupymo būdas senatvei. Šis taupymo būdas vienokiu ar kitokiu būdu sumažina mokesčių mokėjimą dirbantiems žmonėms, yra lyg ir pajamų priedas išėjus pensijon. Apie IRA yra ir buvo daug rašoma, bet besikeičiantys įstatymai taupymo būdus sukelia nesusipatį. Pvz., yra žmonių, kurie mano, kad jau praėjo terminas dėti pinigus į IRA sąskaitą, mano, kad į tą sąskaitą pinigų galima dėti tik pradžioje metų, iki balandžio vidurio ir t.t. Taip, terminas praėjo, bet tik IRA 1998 metų įnašams. Tai reikėjo padaryti iki balandžio 15 d. Bet niekas nedraudžia jums dėti pinigų į 1999 metų IRA sąskaitą, nors galite laukti tą padaryti iki 2000 metų balandžio 17 d. (ateinančiais metais bus paskutinė data 1999 metų IRA balandžio 17 d., o ne balandžio 15 d. dėl to, kad kitais metais balandžio 15 d. bus šeštadienis). Juo anksčiau metuose įnešite pinigus į IRA sąskaitą, ar tai būtų tradicinė, ar Roth IRA, tuo greičiau jūsų pinigai pradės augti. Tradicinėje IRA procentai augo, o mokesčiai už juos yra atidedami (tax-deferred), iki pradėsite tuos pinigus išimti, o iš Roth IRA sąskaitos išimant pinigus, jums visai nereikės mokėti mokesčių.

Daugumas amerikiečių nepasinaudoja šiuo labai geru taupymo būdu. Mažiau nei trečdalis dirbančiųjų turi IRA sąskaitą, nepaisant, kad bet koks dirbantysis gali tokią sąskaitą turėti. IRA sąskaitos atidaryti negali žmonės, sulaukę 70 1/2 metų amžiaus, ar vyresni, arba kurių pajamos („adjusted gross income“) yra daugiau negu 110,000 dol. viengungiui, ar 160,000 dol. vedusių porai. IRA sąskaita gali būti atidaryta bet kurioje finansinėje institucijoje. Jūsų IRA sąskaita gali būti bet kokia taupymo forma: CD, akci-

jose, obligacijose, „mutual funds“ ir t.t. Jūsų IRA sąskaita gali būti tiek saugi ar rizikinga, kiek jūs norite ją padaryti investuojant. Visada atminti, kad, atidarant IRA sąskaitą ir joje taupant, sumažinate savo mokesčių mokėjimą. Yra dvi IRA rūšys — tai du būdai taupyti senatvei, sumažinant mokesčių mokėjimą dirbant. Tradicinėje IRA jūs nurašote mokesčius pinigams, kuriuos įdedat į IRA sąskaitą, jei neturite darbovietėje kito pensijos plano, arba jei jūsų pajamos yra žemesnės nei valdžios nustatyta. Jei jūsų pajamos yra per aukštos, įdedant į IRA sąskaitą pinigus, negalite jų nurašyti nuo mokesčių, tai vis tiek jūs galite atidaryti IRA sąskaitą, kur mokesčių negalėsite nematyti, bet jūsų pinigai vis tiek augs, jums nereikės mokėti mokesčių už procentus, kol nepradėsite kada nors atieityje imti. Tik jūs negalite atidaryti tradicinės IRA sąskaitos ar papildomai dėti į ją, jei esate 70 1/2 metų amžiaus.

Roth IRA negalite nurašyti mokesčių nuo įdedamų sąskaiton pinigų, bet pinigus ir užaugusius procentus iš tos sąskaitos galėsite išimti be jokio mokesčio, tik su viena sąlyga, ta Roth IRA sąskaita turi būti bent 5 metų senumo ir jūsų amžius būdamas turi būti mažiausia 59 1/2 metų. Jūs galite atidaryti Roth IRA sąskaitą ir įdėti į ją savo pinigus, nepaisant kokio amžiaus esate. Daugumas apie šį taupymo būdą žino, bet yra žmonių, kurie nežino ar nenori apie tai žinoti, be to, Kongresas yra padaręs daug pataisų. IRA pirmą kartą buvo Amerikos žmonėms pristatyta 1974 metais. Tada daugiausia į tą sąskaitą galima buvo įnešti

1,500 dol. per metus. 1981 m. buvo padarytas pirmas pakeitimas. Tai „Economic Recovery Act“, kuris leido dirbantiems įnešti į IRA sąskaitą iki 2,000 dol. per metus. 1986 m. „Tax Reform Act“ panaikino mokesčių nurašymą šioje sąskaitoje taupomiems pinigams, jei dirbantysis turėjo darbovietėje pensijos planą, arba jei perėmė nustatytą uždarbio ribą. Paskutinis pakeitimas buvo padarytas 1997 metais. „Taxpayer Relief Act“ — sukūrė naują Roth IRA, kuriuos taisyklės buvo ir yra gan komplikotos, tad mažai amerikiečių jas suprato. Tai įrodė ir „American Century Investments“ įstaigos padaryta bent 700 žmonių apklausa. Atsakymai rodo, kad tik keturi iš dešimties žmonių žinojo ir suprato naujos Roth IRA taupymo būdą.

Kiekvienas dirbantysis turėtų pasinaudoti šiais taupymo būdais. 2,000 dolerių per metus nėra daug, tačiau per metus eilę susideda, auga procentai, o, išėjus į pensiją, susidarė didelė suma pinigų, kurie leis jums geriau ir patogiau gyventi.

Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune“, 1999/4/30.

• **Birštona.** Balandžio 8-11 d. Birštone vyko „Gyvenimo ir tikėjimo“ instituto asmeninio dvasinio vadovavimo kurso seminaras-rekolekcijos, kurias vedė kun. V. Karvelis, SJ, V. Sadauskas, SJ, s. B. Mališkaitė ir V. Šadzevičiūtė. Per rekolekcijas norėta perteikti dvasinio vadovavimo patyrimą, pagrįstą ignacišką dvasingumu ir asmenine patirtimi, dalyviams ne tik suteikti teorinių žinių, bet ir ugdyti dvasinio vadovavimo praktinius įgūdžius.

A.†A. JULIANA T. ROTSKO

Gyveno Cicero, IL. Mirė 1999 m. gegužės 20 d. Oak Park ligoninėje po ilgos ligos sulaukusi 81 metų.

A.†A. Juliana buvo Cicero pradžios mokyklos mokytoja 42 metus.

Velionė pašarvota šėštadienį, gegužės 22 d. Vance laidojimo namuose, 1424 S. 50th Ave., Cicero, IL nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v.

Laidotuvės antradienį, gegužės 25 d. po šv. Mišių 10 val. ryto šv. Antano bažnyčioje, 15 St. ir 50 Ave., Cicero. Velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

A.†A. Juliana priklausė Lietuvių moterų R. Katalikų sąjungai. Buvo rėmėja šv. Kazimiero ir šv. Pranciškaus seserų priklausė Cicero Moterų klubui ir daugeliui kitų organizacijų.

Nuliūdę liko: sesuo Anne Rotsko, sūnėnas Arnold Berry ir dukterėčia Shellean Perry.

Laid. direkt. Vance Funeral Home. Tel. 708-652-5245.

Prenumeruokite ir skaitykite „DRAUGAS“.

DRAUGAS, 1999 m. gegužės 22 d., šeštadienis

7

A.†A. ANNI TITENIS SOMMERFELD

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad 1999 m. gegužės 20 d., sulaukusi 77 metų, mirė a.a. Anni Titenis.

Velionė bus pašarvota sekmadienį, gegužės 23 d. 3-9 v.v. Vandenberg Funeral Home 17248 Harlem Ave., Tinley Park, IL (708) 532-1635. Atsisveikinimas bus pirmadienį laidojimo namuose, 11 val. ryto.

Nuliūdę liko duklė Daina Tricou, žentas John Tricou, anūakai Antanas (Anthony), Elisabeth, Christina ir kiti giminės Vokietijoje ir Lietuvoje.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdusi duklė su šeima.

A.†A. DR. DOMUI KRIVICKUI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą jo dukterims IRENAI ir RŪTAI bei jų šeimoms.

Dr. Donatas ir Indrė Tijiūnėliai
Dr. Petras ir Laima Žlobai su šeimomis

PALOS - GAIDAS FUNERAL HOME



- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, IL
708-974-4410

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidojimo patalpas visose Čikagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose
Patarnavimas 24 val.

GAIDAS — DAIMID FUNERAL DIRECTORS

Directors of Eudeikis Funeral Home (EST 1908)

GERALD F. DAIMID

4330 So. California 10727 S. Pulaski Rd.
5948 S. Archer Ave.

Now in Oak Lawn & Orland Park

ALL PHONES

1-773-523-0440

SERVICES AVAILABLE AT OTHER
CHICAGO AND SUBURBAN LOCATIONS
PROVIDING BURIALS AND SHIPMENT TO LITHUANIA

LACK & SONS FUNERAL DIRECTORS

HICKORY HILLS, 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK, 6541 S. KEDZIE AVE.

ORLAND PARK, 9900 W. 143 St.

ALL PHONES

1-708-430-5700

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.
CICERO 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.

TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES

CHICAGO 1-773-476-2345

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

VANCE FUNERAL HOME FUNERAL DIRECTORS

SERVICES AVAILABLE AT OTHER
CHICAGO AND SUBURBAN LOCATIONS

CICERO, 1424 S. 50 AVENUE

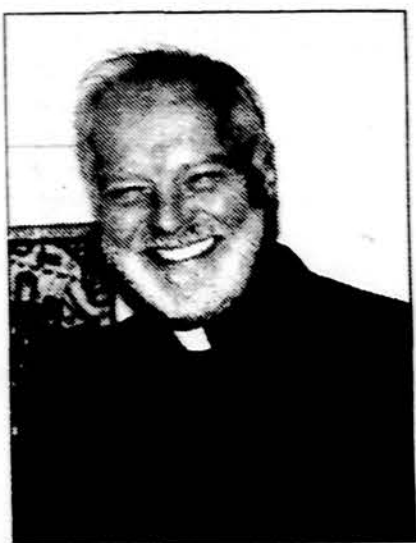
WESTCHESTER, 10501 W. CERMAK

CHICAGO, 6801 BELMONT

ALL PHONES

1-708-652-5245

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE



Kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Kun. Antanas Saulaitis, SJ. š.m. gegužės mėnesį švenčia du svarbius jubiliejus — 30 m. kunigystės ir 60 m. gimtadienį. Ta proga gegužės 26 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje įvyks neformalus susitikimas su svečiais iš Lietuvos — t. Antanu Saulaitiu. Kviečiame visus kun. Saulaitio draugus, pažįstamus, ypač jaunimą ir vaikus, šventėje dalyvauti. Jei negalėsite atvykti, galite siųsti pasveikinimus: Kun. Antanas Saulaitis, SJ., „Jesuit Fathers — Baltic Project“, 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636; fax 773-737-0486; jeigu turite klausimų, surišę su šiuo pobūviu, skambinkite Albinai Ramanauskienėi tel. 708-423-4095. Beje, galima pasveikinti ir elektroniniu paštu: lithjesu@aol.com



Kun. Jonas Kuzinskas.

Kun. Jonas Kuzinskas, Šv. Kazimiero lietuvių kapinių direktorius, pirmadienį, gegužės 31 d. — Kapų puošimo dieną, praves religinę dalį prie Steigėjų paminklo vyksiančio mirusiųjų prisiminimo ir jų pagerbimo, kurį jau daugelį metų ruošia Bendruomenės pasauliečių komitetas ir Kapų sklypų savininkų draugija, garbės sargyboje dalyvaujant šauliams ir ramovėms. Visuomenė raginama dalyvauti kapinėse aukojamose šv. Mišiose, o joms pasibaigus, tuoj rinktis prie Steigėjų paminklo visuomeniškam mūsų tautos mirusiųjų ir žuvusiųjų pagerbimui.

Gegužės 27 d. Pasaulio lietuvių centro kiemelyje Lemonte bus Meno mokyklėlės dailės skyriaus šiuo mokslo metų paskutinė pamokė, „Piešinių konkursas ant asfalto“. Visi vaikai kviečiami šiame konkurse žaidime dalyvauti. Vaikai renkasi lauke (jeigu nelis), ties pagrindiniu įėjimu į PLC. Galite atsinešti spalvotų kreidelių. Įdomiausi, spalvingiausi piešiniai bus premijuojami. Konkurso žaidimo pradžia 6 val. p.p.

Mergina ieško kambario arba nebrangaus buto New York. Skambinkite Jūratei „Draugo“ tel.: 773-585-9500 arba 773-890-0188.

Šv. Kazimiero seselės Remigija Sereikaitė ir Simona Žiuraitė, atvykusios iš Pažaislio, papasakos lietuvių visuomenei apie Pažaislio seselių darbą su Lietuvos vaikais, jaunimu. Atsivėlgiant į prezidento Valdo Adamkaus kvietimą stipriau paremti Lietuvos jaunimo tikybinių auklėjimą, „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, nuoširdžiai kvietia visus į susitikimą su seselėmis sekmdienį, gegužės 23 d., 12:15 val. p.p. (t.y. po 11 val. Mišių) Pasaulio lietuvių centro „Bočių menėje“.

Kas ketvirtadienio vakare atsikurs lietuviškosios televizijos programą, gerokai nustebo, kai jos vietoje atsirado kažkokia rusiška. Pasirodo, kad 23-čio kanalo technikai sumaišė programų juostas ir paleido ne lietuvišką, kaip buvo nustatyta, o rusišką (juk jiems viena kalba „nesiskiria“ nuo kitos). Lietuvišką TV leidėjas Arvydas Rneckis žada laidą pakartoti, nes joje buvo filmuotas prez. Valdo Adamkaus atvykimas į Čikagą.

Antanas Lukša ir Vytautas Balsys atvyksta iš Lietuvos į paminklo, kuris skirtas Lietuvos partizanų ir Sibiro tremtinių prisiminimui, atidengimo — pašventinimo iškilmes birželio 13 d. Šventė prasidės vėliavų pakėlimu centro sodelyje, tuomet bus vainiko padėjimas, atidaromas žodis, giesmė „Už tuos, kurie jau baigė žemės kelią“, šv. Mišios bažnyčioje, minėjimas centro didžiojoje salėje. Po minėjimo bendri pietūs. Reikia būtinai užsisakyti stalus ar vietas. Rezervacijas priima Aldona Paleikienė tel. 708-448-7436.

ATMINTIS IR TIKROVĖ

„Atmintis ir tikrovė“ — tai Kanados lietuvių dailininkės Rimos Mačikūnaitės paroda, atidaryta Balzeko lietuvių kultūros muziejuje birželio 5 d., šeštadienį, 4 val. po pietų.

Parodos „Atmintis ir tikrovė“ darbai atspindi dailininkės, kaip Kanados lietuvių ir kartu modernios visuomenės moters, patirtį. Pavieksluose Rima Mačikūnaitė jungia lietuvių, šveicarų ir islandų mitologijos studijas ir kelionių po šalis įspūdžius, kurie pasireiškia vėlinių, vaizdų, fantastinių peizažų vaizdais.

Lietuviškos kilmės ir kanadietiškos kasdienybės patirtis priešpastatoma ar lyginama, komponuojant namų apyvokos daiktų vaizdus ir tradicinį lietuviško medžio raiznio stilių. Šie ikoniski paveikslai su humoru ir ironija kalba apie nuolatines pusiausvyras tarp praeities ir dabarties paieškas. Senų vaizdinių prisiminimas ar atkūrimas suteikia dailininkei kūrybinį džiaugsmą, kaip, tikimės, ir visiems atsilankysiantiems žiūrovams. D.L.



Rima Mačikūnaitė.

MUZIKAS ALGIS ZABORAS IŠVYKO NAMO

Chorų dirigentas ir pedagogas Algis Zaboras, pusę metų praleidęs Čikagoje, gegužės 5 d. išvyko atgal į Klaipėdą, kur jis eina Klaipėdos universiteto Menų fakulteto chorvedybos katedros docento pareigas.

Nuo praėjusių metų spalio mėnesio A. Zaboras dirbo su Čikagos Lietuvių operos vietoje choru, ruošdamas jį „Car-men“ operos pastatymui. Operos vadovybė bei choristai jį labai pamėgo ir kalbina atvykti vėl padirbėti į Čikagą, kuomet bus ruošiamasi naujam spektakliui kitais metais.

Gegužės 4 d. vakarą greitomis buvo surengtas atsivėikimas su šiuo, Lietuvos muzikiniam gyvenime plačiai žinomiu, asmeniu. Jaunimo centran susirinkęs būrys tautiečių spaudė išvykstantiam rankas, linkėjo geros sėkmės tėvynėje.

A. Zaboras dekojo jį pakvie-

tusiam Lietuvių tyrimų ir studijų centro direktoriui dr. Jonui Rackauskui, kurio dėka jis Čikagoje atsirado ir galėjo dirbti muzikos srityje. Jis atkreipė dėmesį ir į išleistuves atsilankiusius Čikagos Lietuvių operos valdybos pirm. Vaclovą Momkų bei vicepirm. Jurgį Vidžiūną, kurie jį įvairiai rėmė, rūpinosi. Be to, dėkojo Jaunimo centro administratorei Skirmantei Miglinienei, spausdintuvinkui Ričardui Spitriui, fotografui Jonui Tamulaičiui ir kitiems atsivėikimo dalyviams, kurie vienaip ar kitaip padėjo jo viešnagės Čikagoje metu.

Prieš išsiskiriant, teko svečiai pakalbinti ir paprašyti jo atsiliepimų ar įspūdžių iš pusmečio laikotarpio dienų Čikagoje.

Sakydamas, kad per tuos mėnesius Čikagos padangėje susikaupe labai daug minčių,



Jurgis Vidžiūnas (kairėje) ir prof. Algis Zaboras. Nuotr. Ed. Šulaitis

DRAUGO FONDAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. 773-585-9500

SUNKUS KELIAS Į VIRŠŪNĘ

Draugo fondas per šešerius metus, lig šiolei sutelkę 841,386 dolerių kapitalą. Jį sudėjo 1,250 fondo narių ir apie 650 remėjų. DF narių tarpe turime 244 garbės narius. Jų skaičius auga, nariams papildant įnašus, pasiekiant tūkstantinę ir daugiau.

Iki milijono trūksta apie 160,000 dolerių. O iš visų „Draugo“ prenumeratorių ir Draugo fondą dar neatėjo apie 3,000 asmenų. Jei jie ateitų per šiuos jubiliejinus „Draugo“ metus, kiekvienas bent su 50 dolerių, — Draugo fondo „piramidės“ viršūnė būtų pasiekta.

Gal būtų per daug utopiškai laukti Draugo fonde kiekvieno „Draugo“ prenumeratoriaus paramos. Tačiau labai logiška laukti paramos iš daugelio laisvųjų „Draugo“ skaitytojų, iš profesionalų, dalyvaujančių lietuviškoje veikloje, iš joje vadovaujančių, kurių pareigų atlikimas būtų sunaikinamas be dienašio „Draugo“ puslapiuose skelbiamų pranešimų, informacijos, diskusijų ir veiklos aprašymų.

Pavasario vėjus iplaukus Draugo fondą labai vėluojasi. Visiems „Draugo“ skaitytojams buvo pasiūsty vėjus laisčiai. Nuo kovo pradžios galejo jie pasimesti. Jų nebūtinai reikia. Užtenka parašyti čekį Draugo fondo vardu ir pasiūsty „Draugo“ adresu.

Nors ir sunkus kelias į Draugo fondo milijoninę viršūnę, — visų pastangomis turime tą kelią įveikti ir „piramidės“ viršūnę pasiekti.

Pavasario vėjus įnašai

Fondo išdininkas



Gegužės 8 dieną Willowbrook Ballroom salėje vykusio koncerto klausėsi net 600 žmonių, koncerte grojo Lietuvos ir Amerikos muzikantai. Nuotraukose: Andrius Mamontovas (dešinėje) ir Kęstutis Stanciuskas (antras iš kairės) su savo džiazo grupe „Streetdancer“.

kurias būtų galima išsakyti, jis labiau norėjo koncentruotis ties Čikagos Lietuvių operos valdybos nariais bei jų pasišventimui.

„Čikagos lietuvių tarpe mačiau daug puikių žmonių, patyriau jų gerą širdį, pajutau jų pasišventimą. Tačiau man atmintin labiausiai įsirėžė Čikagos Lietuvių operos valdybos nariai: Vaclovas Momkus, Jurgis Vidžiūnas, Virginija Savrimienė, Valerija Žadeikienė, Romas Burneikis, Ramūnė Rackauskienė, Lidija Rasutienė, — pradėjo A. Zaboras — Be čia išvardintų žmonių operos spektakliai neįvyktų. Tiesiog nesukytų malūnas, jeigu tik jų ČLO valdyba. Šis „vėjas“ išjudina visa, kas yra gy-

va, jis pakelia ir orą aitvarus, kurių sunėsti turtai vėl leidžia statyti naują operą, — taip vaizdingai pasakojo pašnekovas.

Dar daug gražių minčių ČLO valdybos narių adresu pasakė A. Zaboras, tačiau šioje vietoje sunku jas išskačiuoti. Čia norisi supažindinti tik su jo atmintyje išlikusiu baiginiu tvirtinimu: „Kaip Lietuvių neįsivaizduojame be tradicinių Dainų švenčių, taip Čikagos lietuviai negali gyventi be kasmetinių Čikagos Lietuvių operos kolektyvo duodamų pastatymų!“

Ir tai, be abejojimo, yra šventas, nes jau 43 metai, kai šie „susibaudėliai“ neapvilia čikagiečių ir vis rengia naujus spektaklius. Ir kitais metais

nebūsime apvilti, nes kitam pavasariui yra planuojama „Traviata“. Tada Čikagoje vėl mes matysime energingą A. Zaborą, kuriam tuo tarpu reikia palinkėti sėkmės jo kasdieniniuose darbuose Klaipėdoje!

Ed. Šulaitis

Gegužės 28 d. 8 val. v. De Paul University Concert Hall (800 W. Belden Ave., ties Fullerton ir Halsted gatvėmis) Sonata Zubovienė atliks J. Brahms koncertą fortepionui Nr. 1. Pianistei pritaris De Paul universiteto simfoninis orkestras. Visi maloniai kviečiami apsilankyti šiame koncerte. Mašinas galite statyti universiteto mašinų stovėjimo aikštelėje.

SKELBIMAI

• **Padedame išsilaikyti** sunkvežimį vairuojant teises ir susirasti darbą. Skambinti: 847-867-0564 arba 630-258-4269.

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.** (sk.)

• **Dr. Jonas ir Janina Šalnai, Portage WI, Antanas Valaitis, Eastlake, OH, Vladimir Helene Jomantai, Detroit, MI, Veronika Paulionienė, Sun City West, AZ, Charles Busanovich, Princeton NJ, Ernest Barbara Pantos, West Boylston, MA** visi globoja po našlaitį Lietuvoje. Prateidami globą kitiems metams kiekvienas atsunti po \$150. Adolfas Lūza, Parma, OH atsiuntė \$200. Aldona Kamanienė, Downers Grove, IL atsiuntė \$25. Vietoje gimimo dienos dovanos Jurgui Sirusui, ponas Morley Frank Panyko, Lambertville, NJ atsiuntė \$25 Lietuvos vaikams. Dekojame aukotojams „Lietuvos Našlaitių globa“.

• **200 dolerių:** Elena ir Stasys Briedžiai, garbės nariai, iš viso 1,000 dol., Burr Ridge, IL. Detroito Liet. kultūros klubas, per S. Kaunelienę, iš viso 400 dol. Su 100 dolerių: Vytautas Vidugiris, garbės narys, iš viso 3,200 dol., Palos Verdes, CA. Sisters of St. Casimir, garbės narės, iš viso 1,100 dol., Chicago, IL. Dr. E. R. Šilgaliai, iš viso 250 dol., Euclid, OH. Ona ir Juozas Briedis, iš viso 400 dol., West Bloomfield, MI. Eugenija Minkūnienė, iš viso 400 dol., Manhasset, N.Y. Stasė Laniauskienė, iš viso 800 dol., Euclid, OH. Antanas Zaporackas, iš viso 100 dol., W. Bloomfield, MI. Česlovas Žilionis, iš viso 100 dol., Palos Hgts, IL. Lietuvos Skautų S-gos pirmija, iš viso 300 dol., Worcester, MA. Su 50 dolerių: Lietuvos Skautų Seserija, iš viso 250 dol., Worcester, MA. Ona ir Vytautas Adomaitiai, iš viso 295 dol., Sun City, AZ. Tadas Bukaveckas, iš viso 50 dol., Chicago, IL. Dr. Gedas Grinis, iš viso 450 dol., St. Pete Beach, FL. Vincas Šalcūnas, iš viso 530 dol. Su 25-15-10 dolerių: Eugenija Kolupailaitė, iš viso 500 dol., Chicago, IL. Bronius Jaselskis, iš viso 20 dol., Evanston, IL. George Likander, iš viso 70 dol., Kankakee, IL. Visiems nuoširdžiai dekojame.

• **Ieškomas Rastauskas** kilęs iš Ukmergės apskr., lančės Ukmergės amatų mokyklą. Jis pats, arba žinantys apie jį, prašome pranešti Mike Petronis, 4009 Bishopstoke Ln., Mississauga, ONT L4Z 1H9 Canada. (sk.)

• **Nida Verachtart, atsiųsdama „Saulutė“ \$240 auką,** prateisė berniuko metinę paramą. Per „Saulutę“ Lietuvos vaikų globos būrelį, aukojant \$20 per mėnesį, t.y. \$240 per metus, galima remti konkretų vaiką. Remėja gauna vaiko aprašymą, adresą ir gali, jei nori asmeniškai bendrauti, bet tai nebūtina. Labai aciu! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, tel. (847) 537-7949, TAX ID #36-3003339.

• **DĖMESIO! VIDEO APA-RATŲ SAVININKAI!** Norėdami tikrai kokybiškai išvesti video įrašus iš Lietuvoje naudojamų PAL sistemų į amerikietiškąjį NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į **INTER-VIDEO 3533 S.Archer Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 773-927-9091. Sav. Petras Bernotas.** (sk.)

• **PRANEŠIMAS.** Lietuvos atsargos karininkų sąjungos Čikagos skyrius rengia ekskursiją į Lietuvą šių metų birželio 17 d. Kaina \$885. Del informacijos prašome kreiptis į grupės vadovą Stasį Paulauską Čikagoje tel. 708-652-2110. (sk.)

• **ALMOS FONDUI** aukoję: Ponia iš Kansas, nenorėjo minėti pavardės \$230; Povilas Doveinis, Sterling Hts, MI \$50. Dekojame! Aukos nurašomos nuo mokesčių. Tax I.D. 36-4124191. Čekius rašyti „Lietuvos Našlaitių globa“ pažymint, kad skirta Almos fondui ir siųsti 2711 West 71 St. Chicago IL 60629. (sk.)

• **Klaidingu adresu atsiųstas svarbus dokumentas** Halinai Grigalionienei. Kreipkitės: 708-387-9058 (sk.)

• **Legaliai dar galima išrūpinti „Social Security“.** E.Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

• **DĖMESIO! Legaliai išrūpinu vairavimo teises** (Driver's Lic.), Illinois I.D., vizų pratęsimą — pirmą, antrą, trečią kartą. Ed. Šumanas 1-708-720-2651 (sk.)

• **Prieš užsisakydami paminklą** aplankykite St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip jau buvo jūsų pageidauta. Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 773-233-6335. (sk.)

• **Automobilio, namų, ir ligos draudimas** atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreipkitės pas A.Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Pk., IL 60805-2325. Tel. 708-422-3455 (sk.)

• **BALTIC MONUMENTS,** 1108 Amber Drive, Lemont, IL, 60439. Prie pat PL Centro. Tel. 630-243-8446. Leonida ir Gediminas Kazėnai. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. Pažadaujant atvykstante į namus. (sk.)

TĖVIŠKĖS EV. LIUTERONŲ BAŽNYČIA
6641 S. Troy St., Chicago, IL 60629
sekmadieniais 10:30 val ryto lietuviškos pamaldos ir sekmadienine mokykla
Vyskupas Hansas Dumpys
Tel. 708-386-3269

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 33 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“) Tel. 773-254-0100.
Tel. 630-287-0200, Lemont, IL.

ADVOKATAI L.Rane & L.Feyman
40 metų patirtis ir profesionalumas automobilių avarijų, asmeniško sužeidimų ir kt. bylose.
5213 S.Archer Ave., Chicago, IL 60632. Tel. 947-361-7636
(kalbant lietuviškai). Mes jūsų paslaugoms 7 dienas per savaitę.